

6352 sayılı, 2.7.2012 tarihli Kanun¹
ve
6103 sayılı, 14.1.2011 tarihli Kanun²
ile
İCRA ve İFLÂS KANUNU’NDA
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER
VE
GETİRİLEN YENİLİKLER

Av. TALİH UYAR
(Yaşar Üniv. Huk. Fak. Öğr. Görv.)

Av. ALPER UYAR — Av. CÜNEYT UYAR

¹ “Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun” (3. Yargı Reformu Paketi)

² “Türk Ticaret Kanunu Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun”

(ÖNSÖZ)

6352 sayılı, 02.07.2012 tarihli Kanun¹ ve 6103 sayılı, 14.01.2011 tarihli Kanun² ile İCRA ve İFLÂS KANUNU'nun (47) maddesinde değişiklik yapılırken, (7) yeni madde Kanuna eklenmiş, (2) madde ile (7) fıkra yürürlükten kaldırılmış ve (2) cümle madde metninden çıkarılmıştır.

6352 sayılı Kanun ile değiştirilen maddelerden (22)'sinin ve yürürlükten kaldırılan (2) maddenin, bu Kanunun yayım tarihi olan 05.07.2012 tarihinden 6 ay sonra yani 05.01.2013 tarihinde, diğer (18) maddenin ise Kanunun yayım tarihi olan 05.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmüştür.

6100 sayılı Kanunla değiştirilen -Deniz Ticaret Hukukuna ilişkin- (11) madde ile, Kanuna eklenen (3) madde, madde metninden çıkarılan (2) cümle ve yürürlükten kaldırılan (6) fıkra, 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Meslektaşlarımız, bu küçük kitapçıkta yapılan açıklamalardan faydalanarak - ve TTK., TBK. ile HMK.'nda yapılmış olan diğer değişiklikleri de gözönünde bulundurarak- 6352 ve 6103 sayılı Kanunlarla -yukarıda belirtilen- değişiklikler yapılmadan önce edinmiş olduğu İcra ve İflas Hukukuna ilişkin kitaplardan yararlanmaya devam edebilirler...

Bu çalışmamızın tüm meslektaşlarımıza yararlı olmasını dileriz...
Eylül/2012

Av. T. Uyar/Av. A. Uyar/Av. C. Uyar

¹ “Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun” (3. Yargı Reformu Paketi)

² “Türk Ticaret Kanunu Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun”

İÇİNDEKİLER

<u>Madde</u>	<u>Sayfa</u>
1.....	9
8.....	10
8/a.....	11
9.....	12
12.....	12
13/a.....	13
18.....	13
23.....	13
24.....	15
26.....	15
27.....	15
28.....	15
29.....	16
31.....	16
31/a.....	16
32.....	18
42.....	19
58.....	20
60.....	20
67.....	22
68.....	22
68/a.....	22
69.....	22
72.....	23
82.....	23
88.....	26
89.....	28
91.....	29
92.....	29

<u>Madde</u>	<u>Sayfa</u>
97.....	30
99.....	30
106.....	31
110.....	31
112.....	32
114.....	32
115.....	33
116.....	34
118.....	34
123.....	35
124.....	36
126.....	36
127.....	38
129.....	38
136.....	39
144.....	39
144/a.....	40
150/e.....	40
153.....	40
153/a.....	41
168.....	42
169/a.....	43
170.....	43
171.....	43
179/a.....	44
206.....	45
243.....	45
257.....	45
288.....	46
Geç.9.....	46
Geç.10.....	46
Geç.11.....	47

**6352 SAYILI, 2.7.2012 TARİHLİ KANUN³ VE 6103 SAYILI,
14.1.2011 TARİHLİ KANUN⁴ İLE
İCRA ve İFLÂS KANUNU'NDA YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLER VE GETİRİLEN YENİLİKLER**

2.7.2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu'nun 1.,8.,9.,13/a.,18.,32.,42.,58.,60.,67.,68.,68/a.,69.,72.,82.,88.,89.,97.,99.,106.,110.,112.,114.,115.,118.,123.,124.,126.,127.,129.,150/e.,168.,169/a.,170.,171.,243.maddelerinde değişiklik yapılmış, Kanun'a 8/a maddesi ile üç geçici madde eklenmiş ve Kanun'un iki maddesi (12.ve116.maddeleri) yürürlükten kaldırılmıştır...

Değiştirilen bu maddelerden; 8/a.,9.,58., 60.,88., 89/VII., 106.,112.,114.,115.,118.,123.,124.,126.,127.,129.,150/e.,168.,171.,243.,geçici 9., geçici 11. ve bu kanun ile yürürlükten kaldırılan 12. ve 116. maddelerinin, bu Kanun'un yayım tarihi olan **5.7.2012 tarihinden 6 ay sonra**, diğer maddelerinin ise Kanun'un yayım tarihi olan **5.7.2012 tarihinde** yürürlüğe girmesi öngörülmüştür (6352 s. K. m. 106).

14.1.2011 tarihli ve 6103 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu'nun; 23., 26., 28., 29., 31., 91., 97., 136., 179/a., 206., 288. maddelerinde değişiklik yapılmış, Kanun'a 31/a,144/a,153/a maddeleri eklenmiş, Kanunu'nun 206. maddesinin üçüncü fıkrasının ikincicümlesi –maddeye yeni bir fıkra eklenerek– ve 288. maddesinin birincifıkrasının dördüncü cümlesi, madde metninden çıkarılmış, ayrıca 24. maddesinin yedinci fıkrası, 27. maddesinin ikinci fıkrası, 92. maddesinin dördüncü fıkrası, 144. maddesinin beşinci fıkrası, 153. maddesinin üçüncü fıkrası, 257. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

Değiştirilen Deniz Ticaret Hukuku'na ilişkin bu maddelerin,“1.7.2012 tarihinde yürürlüğe gireceği” öngörülmüştür.

Bu değişiklikler yapılırken, zaman darlığı nedeniyle –yeni Medeni Kanun'da, Borçlar Kanunu'nda, Ticaret Kanunu'nda, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda olduğu gibi– madde metinleri dil bakımından araştırılmamış ve Kanun'a eklenen yeni maddeler nedeniyle madde numaraları değiştirilmemiştir.

³ “Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun” (3. Yargı Reformu Paketi)

⁴ “Türk Ticaret Kanunu Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun”

Bu kanunun niçin hazırlandığı (ya da kanuna neden gereksinim duyulduğu) TBMM’ye sunulan Hükümet Gerekçesi’nin “genel gerekçe” bölümünde şu şekilde ifade edilmiştir:

“İcra-ıflâs mevzuatında yapılan değişiklikler kapsamında;2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununda, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren birçok değişiklikler yapılmış olmakla birlikte, bunlar köklü ve kapsamlı bir boyuta ulaşmamıştır. Bu nedenle, Kanun, günün şartlarına ve ihtiyaçlarına gereği gibi cevap vermekte yetersiz kalmıştır. Ayrıca doktrinde ve uygulamada, Kanun’un aksayan yönleri hakkında getirilen eleştiriler yanında, toplumda da alacaklı ve borçlu arasındaki menfaat dengesinin bulunmadığı yönünde şikâyetler sıkça dile getirilmektedir. Bu nedenle, Kanun’un uygulanmasına ilişkin engellerin ortadan kaldırılması, yargının hızlandırılarak günümüzün değişen sosyal ve ekonomik koşullarına uyum sağlanması, alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesinin korunması ve uygulamada yaşanan aksaklıkların giderilmesi amaçlanmıştır.

Tasarıda; daha modern bir icra teşkilâtı kurulması, icra dairelerindeki işlemlerde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminin kullanılması, icra ve iflâs dairelerinin para ile ilişkisinin zorunlu haller dışında tamamen ortadan kaldırılması, asgari ücret tutarının altında kalan alacakların takibi için ilamsız takibe başlamadan önce, borçlunun bilinen en son adresine ödemeye davet yazısı gönderilmesi, borçlu ile aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için gerekli her türlü ev eşyası hacizlerinin önlenmesi, paraya çevrilme masraflarını karşılamayacak nitelikteki malların yediemin depolarına götürülmesinin önüne geçilmesi, yediemin depolarının daha verimli işletilebilmesine yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.”

Bu genel açıklamalardan sonra, şimdi 6352 ve 6103 sayılı Kanunlarla 2004 sayılı, halen yürürlükte bulunan İcra ve İflâs Kanunu’nda yapılan değişikliklere ve getirilen yeni hükümlere –kanunun hazırlık çalışmaları sırasında yapılan görüşmeler ile “Madde Gerekçeleri”nden yararlanarak– değinelim:

I. Kanun'un 1. maddesinde⁵yapılan değişiklikle;

-İcra dairelerinde çalışan personelin uzmanlaşmasını sağlamak ve böylece hizmet kalitesini artırmak amacıyla, sadece icra dairelerinde çalışacak “*icra kâtipliği*” kadrosu yaratılmıştır.

-İcra müdür ve icra müdür yardımcıları, Adalet Bakanlığı tarafından yaptırılacak olan *yazılı sınav* ve yine **Bakanlıkça** yapılacak *sözlü sınav* sonucuna göre atanacaktır.

İcra kâtipleri, merkezî sınavda başarılı olanlar arasından Bakanlıkça yetki verilecek **adalet komisyonları** tarafından yapılacak *uygulama* ve *sözlü sınav* sonucuna göre atanacaktır.

İcra dairelerinde görev yapan kadrolu icra kâtiplerinin yeterli olmaması durumunda, Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde **adalet komisyonlarınca** icra dairelerinde *zabıt kâtibi, mübaşir ve hizmetli* görevlendirilecektir.

Ayrıca, “*icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya icrakâtibinin* izin ve hastalık gibi herhangi bir nedenden dolayı yokluğu durumunda, bu görevin **adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu** tarafından görevlendirilecek bir *yazı işleri müdürü* veya *zabıt kâtibi* tarafından yerine getirileceği” hükme bağlanmaktadır.

⁵ “İcra daireleri

Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur.

Her icra dairesinde Adalet Bakanlığı tarafından atanacak bir icra müdürü, yeteri kadar icra müdür yardımcısı, icra kâtibi ile adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından görevlendirilecek mübaşir ve hizmetli bulunur.

İcra müdür ve icra müdür yardımcıları, Adalet Bakanlığı tarafından yaptırılacak yazılı sınav ve Adalet Bakanlığı tarafından yapılacak sözlü sınav sonucuna göre atanırlar. İcra kâtipleri arasından Adalet Bakanlığı tarafından yaptırılacak yazılı sınav ve Adalet Bakanlığı tarafından yapılacak sözlü sınav sonucuna göre de icra müdür veya icra müdür yardımcılığı kadrolarına atama yapılabilir.

İcra kâtipliğine ilk defa atanacaklar, kamu görevlerine ilk defa atanacaklar için yapılacak merkezî sınavda başarılı olanlar arasından Adalet Bakanlığının bu konuda yetki vereceği adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından yapılacak uygulama ve sözlü sınav sonucuna göre; unvan değişikliği suretiyle atanacaklar ise uygulama ve sözlü sınav sonucuna göre atanırlar. Unvan değişikliği suretiyle icra kâtipliğine atanacaklar tahsis edilen kadronun yüzde ellisini geçemez.

İcra müdür ve icra müdür yardımcıları ile icra kâtiplerinin, yazılı sınav, sözlü sınav, görevlendirme, nakil, unvan değişikliği, görevde yükselme ve diğer hususları yönetme-likle düzenlenir.

İcra dairelerinde, gerektiğinde, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından zabıt kâtibi, mübaşir ve hizmetli görevlendirilir.

İcra müdürü, icra müdür yardımcısı veya icra kâtibinin herhangi bir nedenden dolayı yokluğu halinde görev ve yetkileri, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından görevlendirilecek yazı işleri müdürü veya zabıt kâtibi tarafından yerine getirilir.

Adalet Bakanlığı, icra dairelerini bir arada bulundurmaya ve aynı icra mahkemesine bağlamaya yetkilidir.”

-İcra müdürü ve icra müdür yardımcıları ile icra katiplerinin yazılı sınav, sözlü sınav, görevlendirilme, nakil, unvan değişikliği, görevde yükselme ve diğer hususlar **yönetmelikle** düzenlenecektir.

-Adalet Bakanlığı tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde, gerektiğinde, icra dairelerinde **Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu** “zabıt katibi”, “mübaşir” ve “hizmetli” görevlendirilecektir.

-Adalet Bakanlığı, “icra dairelerini bir arada bulundurmaya veya aynı icra mahkemesine bağlamaya” yetkili olacaktır.

II. Kanun’un 8. maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen yeni fıkra⁶ uyarınca;

-“İcra ve İflas dairelerince verilen kararların *gerekçeli* olarak tutanaklara yazılacağı” öngörülmüştür.

Böylece bugüne kadarki uygulamada görüldüğü üzere, *alacaklının, borçlunun* ya da *3. kişilerin* icra dosyasına ilişkin talepleri hakkında icra ve iflas dairelerince, herhangi bir gerekçe belirtilmeden, çok defa kaşe kullanılmak suretiyle karar verilmesi önlenmek istenerek, etkin bir denetim sağlanması amaçlanmıştır.

Gerekçesi bulunmayan kararları anlamada zorlanan taraflar, bu nedenle sık kararlar karşı şikâyet yoluna gitmek zorunda kaldıklarından, “kararlara gerekçe yazılmak suretiyle”, tarafların şikâyet yoluna daha az başvurmaları amaçlanarak şikâyetle konu kararların icra mahkemesince daha çabuk değerlendirilerek, şikâyetlerin daha kısa sürede çözüme kavuşması sağlanmak istenmiştir.

⁶ “İcra ve iflas dairelerince verilen kararlar *gerekçeli* olarak tutanaklara yazılır”

III. Kanun'un 8. maddesinden sonra gelmek üzere Kanun'a eklenen 8/a maddesi ile⁷;

- "İcra ve iflas dairelerince yapılacak her türlü icra/iflas iş ve işlemlerinde UYAP'ın (Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminin) kullanılacağı, her türlü veri, bilgi, belge ve kararların UYAP vasıtasıyla işlenileceği, kaydedilip saklanacağı" öngörülmüştür.

- " 'Usulüne göre güvenli elektronik imza' ile oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde olduğu, güvenli elektronik imzanın 'elle atılan' imza ile aynı ispat gücüne haiz olduğu, güvenli elektronik imzanın, kanunlarda güvenli elektronik imza ile yapılamayacağı açıkça belirtilmiş olan işlemler dışında, 'elle atılan imza' yerine kullanılacağı, güvenli elektronik imza ile oluşturulan belge ve kararlarda, kanunda birden fazla nüshanın düzenlenmesi ve mühürleme işlemini öngören hükümlerin uygulanmayacağı" öngörülmüştür.

- "Zorunlu nedenlerden dolayı fiziki olarak düzenlenen belge veya kararların, yetkili kişilerce güvenli elektronik imza ile imzalanarak UYAP'a aktarılacağı ve gerektiğinde UYAP vasıtasıyla ilgili birimlere iletileceği, bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asıllarının, gönderen icra ve iflas dairesinde saklanacağı, ayrıca fiziki olarak gönderilmeyeceği; ancak belge veya kararın aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hallerin saklı olduğu" belirtilmiştir.

- "Elektronik ortamdan fiziki olarak çıkartılması gereken hallerde, icra müdürü veya görevlendirdiği personel tarafından 'belgenin aslının aynı olduğu' belirtilerek imzalanıp mühürleneceği" belirtilmiştir. Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre, "gün sonunda" bitecektir.

⁷ **"Elektronik işlemler**

İcra ve iflas dairelerince yapılacak her türlü icra ve iflas iş ve işlemlerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi kullanılır; her türlü veri, bilgi, belge ve karar, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla işlenir, kaydedilir ve saklanır.

Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir. Güvenli elektronik imza, kanunlarda güvenli elektronik imza ile yapılamayacağı açıkça belirtilmiş olan işlemler dışında, elle atılan imza yerine kullanılabilir. Güvenli elektronik imzayla oluşturulan belge ve kararlarda, kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesi ve mühürleme işlemini öngören hükümler uygulanmaz.

Zorunlu nedenlerden dolayı fiziki olarak düzenlenen belge veya kararlar, yetkili kişilerce güvenli elektronik imzayla imzalanarak Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine aktarılır ve gerektiğinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asılları, gönderen icra ve iflas dairesinde saklanır, ayrıca fiziki olarak gönderilmez. Ancak, belge veya kararın aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hâller saklıdır.

Elektronik ortamdan fiziki örnek çıkartılması gereken hâllerde, icra müdürü veya görevlendirdiği personel tarafından belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek, imzalanır ve mühürlenir.

Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter.

Elektronik işlemlerin Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla yapılmasına dair usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

Elektronik işlemlerin UYAP vasıtasıyla yapılmasına dair usul ve esaslar Adalet Bakanlığı tarafından çıkartılacak **yönetmelikle** düzenlenecektir...

IV. Kanun'un 9. maddesinde⁸ yapılan değişiklik;

- İcra ve iflâs dairelerinde yaşanan bir takım aksaklıkları önlemek amacıyla *tahsilatların ve ödemelerin banka aracılığı ile yapılması, icra ve iflâs dairelerinin para ile ilişkisinin en aza indirilmesi için;*

a- İcra ve iflâs dairelerine yapılacak her türlü nakdi ödeme, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülecek bankalarda *İcra ve İflas Dairesi adına açılan hesaba* yapılacaktır.

b- Haciz sırasında, *borçlu veya üçüncü kişiler* tarafından yapılan ödeme nedeni ile tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden *ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar* banka hesabına yatırılmak üzere, *icra veya mahkeme kasalarında* muhafaza edilecektir.

-İcra ve iflas dairelerince yapılması gereken her türlü *nakdi ödeme, ilgilisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere*, icra müdürü tarafından re'sen bankaya verilecek *talimat gereği* yapılacaktır. Talimat, paranın icra ve iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden *en geç üç iş günü* sonuna kadar verilecektir.

Böylece hesaba yatırılan paralardan *alacaklıya veya yediemin, bilirkişi, çilingir ve şoför* gibi diğer ilgili kişilere ödenmesi gereken tutar, talimat verilme suretiyle, *ilgililerin banka hesap numarasına* aktarılacaktır.

-İcra ve iflas daireleri aldıkları *kıymetli evrak ve değerli şeyleri kasalarında*, zorunlu hallerde ise kiralanan *banka kasalarında* muhafaza edeceklerdir.

6352 sayılı Kanunla İİK.'nın 9. maddesinde yapılan değişiklikle "*icra ve iflâs dairelerine yapılacak her türlü ödemelerin, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülecek bankalarda İcra ve İflas Dairesi adına açılacak hesaplara ödenmesi*" öngörülmüş olduğundan "*İcra dairesine ödeme*" kenar başlığını taşıyan İİK.'nin 12. maddesi konusuz kalmıştır. Bu nedenle, maddenin kanun metninden çıkarılması gerekmiştir...

V. Kanun'un 12. maddesi, 6352 sayılı Kanun'un 135/I. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

⁸ "*Paranın ödenmesi ve değerli eşyanın muhafazası*

İcra ve iflâs dairelerine yapılacak her türlü nakdî ödeme, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülecek bankalarda icra ve iflas dairesi adına açılan hesaba yapılır. Haciz sırasında, borçlu veya üçüncü kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir.

İcra ve iflâs dairelerince yapılması gereken her türlü nakdî ödeme, ilgisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere, icra müdürü tarafından resen bankaya verilecek talimat gereği yapılır. Talimat, paranın icra ve iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en geç üç iş günü sonuna kadar verilir.

İcra ve iflas daireleri aldıkları kıymetli evrak ve değerli şeyleri kasalarında, zorunlu hâllerde ise kiralanan banka kasalarında muhafaza ederler."

VI. Kanun'un 13/a maddesinin birinci fıkrasında⁹ yapılan değişiklikle;

"Cumhuriyet Savcıları'nca ilk defa yapılacak teftiş sonucu düzenlenecek raporların bir örneğinin Adalet Bakanlığı'na gönderilmesine ilişkin düzenleme" 'yazışmalara ve bürokrasiye yol açtığı' gerekçesiyle madde metninden çıkarılmıştır...

VII. Kanun'un 18. maddesinin birinci fıkrasında¹⁰ yapılan değişiklikle;

İcra mahkemesinde görülen uyuşmazlıkların 'ivedi işlerden sayılacağı' maddeye ayrıca eklenmiştir. Yürürlükten kaldırılan 1086 sayılı HUMK.'nın 176. maddesinin birinci fıkrasının 11. bendi "basit yargılama usulüne bağlı tutulan dava ve işlerin" de adli ara vermede (tatilde) görüleceğini belirtmekteydi. 6100 sayılı yeni HMK.'nda ise basit yargılama usulüne tabi olan işlerden bahsedilmeksizin "...kanunlarda ivedi olduğu belirtilen veya taraflardan birinin talebi üzerine, mahkemece ivedi görülmesine karar verilen dava ve işler" in adli tatilde görülecek dava ve işlerden olduğu kabul edilmiştir. (HMK. mad. 103/1-h). 6100 sayılı HMK.'na paralel olarak 18. maddede yapılan bu değişiklik, icra mahkemelerinde görülen uyuşmazlıkların -eskiden olduğu gibi- adli tatilde görülmeleri sağlanmıştır.

VIII. Kanun'un 23. maddesinde¹¹ yapılan değişiklikle;

-Madde metni yeniden düzenlenmiştir. Düzenleme sonucunda önceki metnin birinci fıkrasında yer alan "gemi ipoteklerini" sözcüğü metninden çıkarılmıştır.

-Önceki metinde yer alan "Taşınmaz tabiri, gemi siciline kayıtlı olan gemilere de şamildir. Diğer gemiler bu kanun hükmünce taşınır sayılır" şeklindeki son fıkra hükmü, maddeden çıkarılmıştır.

-Maddenin son fıkrasında, "Açıkça öngörülen istisnalar dışında" – bayrağına ve bir sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın– bütün gemiler

⁹ İİK'nun 13/a maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...diğer örneğinin ise en geç o ayın sonunda Adalet Bakanlığı'na gönderilmesi" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

¹⁰ "İcra mahkemesine arz edilen hususlar ivedi işlerden sayılırlar ve bu işlerde basit yargılama usulü uygulanır."

¹¹ Bu Kanunun uygulanmasında;

1. "İpotek" tabiri ipotekleri, ipotekli borç senetlerini, irat senetlerini, eski hukuk hükümlerine göre tesis edilmiş taşınmaz rehinlerini, taşınmaz mükellefiyetlerini, bazı taşınmazlar üzerindeki hususî imtiyazları ve taşınmaz eklenti üzerine rehin muamelelerini,

2. "Taşınır rehni" tabiri, teslim bağli rehinleri, Türk Medenî Kanununun 940 ıncı maddesinde öngörülen rehinleri, ticarî işletme rehnini, hapis hakkını, alacak ve sair haklar üzerindeki rehinleri,

3. Sadece "Rehin" tabiri, "ipotek" ve "taşınır rehni" tabirlerine giren bütün taşınır ve taşınmaz rehinlerini, ihtiva eder.

Açıkça öngörülen istisnalar dışında, bayrağına ve bir sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler hakkında bu Kanunun taşınırlara ilişkin hükümleri uygulanır. Bu Kanun uyarınca gemi siciline verilecek şerhler, Türk Ticaret Kanununun 977 nci maddesi hükmüne tâbidir."

hakkında “İİK’nun taşınırlara ilişkin hükümlerinin uygulanacağı” belirtilmiş olduğundan, yeni TTK’nun;

√ “Bu Kanun’da, İcra ve İflâs Kanunu’nun taşınmazlara ilişkin hükümlerine tâbi olacağı açıkça bildirilen gemiler hakkında, 936 ncı madde hükmünün uygulanmayacağı”nı belirten **937nci maddesinin**,

√ “Bir sicile kayıtlı olan Türk ve yabancı bayraklı gemiler, İcra ve İflâs Kanunu’nun taşınmazların satışına ilişkin hükümlerine göre, bir sicile kayıtlı olmayan Türk ve yabancı bayraklı gemiler ise taşınırların satışına ilişkin hükümleri uyarınca paraya çevrileceği” ni belirten **1383 üncü maddesinin**,

√ “Bu kısımda özel olarak düzenlenmeyen hususlarda, İcra ve İflâs Kanunu hükümlerinin, 936ncı madde ile 937nci maddelerinin birinci fıkrasında öngörüldüğü şekilde uygulanacağı” nı belirten **1351 inci maddesinin**, gözden uzak tutulmaması gerekir.

-Maddeye, son fıkra olarak “*Açıkça öngörülen istisnalar dışında, bayrağına vebir sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler hakkında bu Kanun’un taşınırlara ilişkin hükümleri uygulanır. Bu Kanun uyarınca gemi siciline verilecek şerhler, Türk Ticaret Kanununun 977 nci maddesi hükmüne tâbidir.*” şeklinde yenibir hüküm eklenmiştir. Böylece “*gemi siciline kayıtlı olan gemiler*”in taşınmaz, buna karşın “*gemi siciline kayıtlı olmayan gemiler*” in ise taşınır kabul edilmesi ilkesinden vazgeçilerek “*bayrağına ve bir sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler*”in –kanunda açıkça öngörülen istisnalar dışında– taşınır sayılması kuralı kabul edilmiştir.

Gemi, türü ne olursa olsun taşınır eşyadır. Zaten, bir taşıma aracının taşınır olmadığını düşünmek mümkün değildir. Ancak, İİK. m. 23 uyarınca; gemi siciline kayıtlı gemilerin icra hukuku hükümlerinin uygulanmasında taşınmaz gibi değerlendirilmeleri, uygulamada “bu tür gemileri taşınmaz niteliğine sahip olduğu” gibi yanlış bir kanaat oluşmasına sebep olmuştur. TTK m. 936’da bu konudaki duraksamayı gidermek için “*her türlü geminin o kanunun ve diğer kanunların uygulanmasında taşınır eşya olduğu*” hüküm altına alınmıştır. TTK m. 937’de ise; gemiler hakkında kıyasen uygulanacak taşınmazlara ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Uygulama Kanunu m. 41 ile **İİK. m. 23, 26, 28, 29 ve 136’da** gerekli değişiklikler yapılmış ve **İİK’na 31/a, 144/a ve 153/a** maddeleri eklenmiştir. (SEVEN,V. “6102 s. TTK. 5. Kitap, Deniz Ticareti” (Konferans Notları, 19.06.2012, İzmir)

Ayrıca belirtelim ki; yürürlükten kalkmış bulunan 6762 sayılı Kanun’un “yola hazır gemilerin ihtiyati haciz yoluyla da haciz edilemeyecekleri”ni öngören 892. maddesine paralel bir hüküm yeni TTK’da yer almadığından, artık “yola (sefere) hazır gemiler”in ihtiyaten ya da kesin olarak haczi mümkün olabileceği gibi, “fiilen hareket etmiş (seferde) bulunan gemilerin dahi haczedilip muhafaza altına alınmaları” mümkün olacaktır (TTK. 1366/(1), c:1; 1367/(1)).

Yeni TTK.’daki bu hükümler doğrultusunda; *sicile kayıtlı olan gemiler* “taşınmaz mallar” gibi, buna karşın; *sicile kayıtlı olmayan gemiler* ise “taşınır mallar” gibi haczedilebilecektir. Hatta sicile kayıtlı olan gemilerin, haciz yazısının sicile kaydı ile haczi mümkün olabileceği gibi, fiilen de haczedilmeleri (sicile

haciz yazısı bildirilmeden) –tıpkı bugün araçların haczi nasıl trafik siciline haciz yazısı gönderilerek veya fiilen haczedilerek gerçekleştiriliyorsa– mümkün olacaktır.

IX. Kanun’un 24. maddesinde yapılan değişiklikle;

6103 sayılı Kanun’un 41/l. maddesiyle İİK’nun 24. maddesinin “26 ncı maddenin 3 ve 4 üncü fıkraları, *gemi siciline kayıtlı olmayan gemiler hakkında da uygulanır*” şeklinde (yedinci) son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

X. Kanun’un 26. maddesinde¹² yapılan değişiklikle;

Bu maddede değişiklikten önce–“...veya bir gemi siciline kayıtlı olan geminin”, “...veya gemi siciline kayıtlı olan gemiyi”-şeklinde madde metninde geçen “*gemilere ilişkin ibareler*” maddeden çıkarılmıştır.

XI. Kanun’un 27. maddesinde yapılan değişiklikle;

Bu maddede değişiklikten önce yer alan “*gemi siciline kayıtlı olan gemi, borçlunun elinde bulunmazsa alacaklı, borçlunun gemiyi işgal etmekte olan şahsa karşı sahip olduğu hakları haiz olur. Şu kadarki gemi üçüncü bir şahıs tarafından davadan sonra ve hükümden önce gemi siciline geçirilmiş bir akit sebebiyle işgal edilmekte ise birinci fıkra hükmü tatbik olunur.*” şeklinde ikinci fıkra hükmü madde metninden çıkarılmıştır.

XII. Kanun’un 28. maddesinde¹³ yapılan değişiklikle;

Bu maddede değişiklikten önce “...*gemi sicil dairelerine*”, “...veya geminin” ve “...*tescil edilmiş gemiler hakkında da Ticaret Kanunu’nun 879. maddesi*”

¹² “Bir taşınmazın tahliye ve teslimine dair olan ilam, icra dairesine verilince icra müdürü 24 üncü maddede yazılı şekilde bir icra emri tebliği suretiyle borçluya yedi gün içinde hükmolunan şeyin teslimini emreder.

Borçlu taşınmazı işgal etmekte iken bu emri tutmazsa, ilamın hükmü zorla icra olunur.

Alacaklıya teslim olunan taşınmaza haklı bir sebep olmaksızın tekrar giren borçlu ayrıca hükme hacet kalmadan zorla çıkarılır.

Taşınmazın içinde bulunup da ilamda dahil olmayan eşya çıkarılarak borçluya teslim ve hazır değilse vekiline veya ailesi halkından veyahut müstahdemlerinden reşit bir kimseye tevdi olunur. Bunlardan da kimse bulunmazsa mezkûr eşya masrafı ileride borçluya ödetilmek üzere peşin olarak alacaklıdan alınıp emin bir yerde veya alacaklının yedinde hıfzettirilir ve icra dairesince hemen yapılacak tebligat üzerine borçlu eşyanın bulunduğu mahalde ise beş ve değil ise otuz gün içinde eşyayı almaktan veya masrafı ödemekten imtina eder yahut lüzum görülürse icra müdürü icra mahkemesinin kararıyla bunları satın tutarından masrafı ifa eder. Fazla kalırsa borçlunun adına, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte nitelikleri belirlenen bankalardan birine yatırılır.”

¹³ “Taşınmaz davalarında hükümlerin tapu sicil dairesine tebliği

Taşınmaz davalarında davacının lehine hüküm verildiği takdirde mahkeme davacının talebine hacet olmaksızın hükmün tefhimi ile beraber hulasasını tapu sicili dairesine bildirir. İlgili daire bu ciheti hükmolunan taşınmazın kaydına şerh verir. Bu şerh, Türk Medeni Kanununun 1010 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükmüne tâbidir.

Taşınmaz davası üzerine verilen karar ileride davacının aleyhine kesinleşirse mahkeme, derhal bu hükmün hulasasını da tapu sicili dairesine bildirir.”

sinin ikinci fıkrası” şeklinde madde metninde geçen “gemilere ilişkin ibareler” madde metninden çıkarılmış ve madde başlığı “taşınmaz davalarında hükümlerin tapu sicil dairelerine tebliği” şeklinde değiştirilmiştir.

XIII. Kanun’un 29. maddesinde¹⁴ yapılan değişiklik;

Bu maddede değişiklikten önce “...veya gemide”, “...veya gemi” şeklinde madde metninde geçen “gemilere ilişkin ibareler” çıkarılmıştır.

XIV. Kanun’un 31. maddesinde¹⁵ yapılan değişiklik;

Bu maddede değişiklikten önce “...gemi üzerindeki intifa haklarına” ve “...veya gemi siciline kayıtlı olan bir gemi üzerindeki intifa hakkının” şeklinde madde metninde bulunan ve madde başlığında geçen “gemilere ilişkin ibareler” çıkarılmıştır. Madde başlığı “İrtifak haklarına mütedair ilamlar” şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

XV. Kanun’a 31/a. maddesi¹⁶ olarak eklenen yeni maddeyle;

¹⁴ Hükümün tapu sicili dairesine bildirilmesinden sonraki tebeddüllerin icra muamelelerine tesiri olmaz. Hükümde gösterilen şey kimin elinde ise ondan alınıp alacaklıya teslim olunur.

Şu kadar ki, o yerde bulunan üçüncü şahıs bu malı borçludan teslim almış olmayıp onu doğrudan doğruya işgal etmekte bulunduğunu bildiren bir tapu sicili kaydı gösterirse mahkemeye müracaatla dava açması için kendisine yedi gün mühlet verilir. Bu müddet içinde dava açılırsa icra geri bırakılır.”

¹⁵ “İrtifak haklarına mütedair ilamlar

Bir irtifak hakkının kaldırılmasına yahut böyle bir hakkın tahmiline mütedair ilam icra dairesine verilince icra müdürü 24 üncü maddede yazılı şekilde yedi günlük bir icra emri gönderir. Borçlu muhalefet ederse ilamın hükmü zorla icra olunur.”

¹⁶ “**Gemilere ve bunlarla ilgili aynî haklara ilişkin ilamların icrası**

Bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemilere ve bunlarla ilgili aynî haklara ilişkin kararlar, kesinleşmedikçe icra edilemez.

Sicile kayıtlı Türk gemilerine ve bunlarla ilgili aynî haklara ilişkin davalarda davacının lehine hüküm verilirse, mahkeme, davacının istemine gerek kalmaksızın, hükmün tefhimi ile birlikte özetini gemi sicili müdürlüğüne bildirir. Hüküm, gemi siciline şerh edilir. Davada verilen karar ileride davacının aleyhine kesinleşirse, mahkeme, bu hükmün özetini de gemi sicili müdürlüğüne derhal bildirir. Sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün yabancı bayraklı gemiler bakımından mahkeme, bu fıkrafta öngörülen bildirimleri, geminin bayrağını taşıdığı devletin en yakın konsolosluğuna yapar. Hükümün gemi siciline şerh edilmesinden sonra geminin zilyetliğini elde eden kişi aleyhine yeni bir ilâm alınmasına gerek olmadan, üçüncü fıkraya göre işlem yapılır.

Bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bir geminin tahliye ve teslimine ilişkin ilâm, icra dairesine verilince icra müdürü, bir icra emri tebliği suretiyle borçluya yedi gün içinde o geminin teslimini emreder. İcra emrinde; alacaklı ve borçlunun ve varsa temsilcilerinin adları ve soyadları ile yerleşim yerleri, hükmü veren mahkemenin ismi ile tahliye ve teslimine hükmolunan geminin kimliği, ilâmın tarih ve numarası ve icra mahkemesinden veya istinaf ya da temyiz yahut iadei muhakeme yoluyla görülmekte olduğu mahkemeden icranın geri bırakılması hakkında bir karar getirilmedikçe cebrî icraya devam olunacağı yazılır.

Borçlu, gemiye zilyet olduğu hâlde bu emri yerine getirmese, ilâmın hükmü zorla tenfiz olunur. Borçlu geminin zilyedi değilse, alacaklı aşağıda yazılı seçimlik haklardan birini kullanabilir:

-Bütün gemilere (bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın) ve bunlarla ilgili *aynı haklara ilişkin kararların* “kesinleşmedikçe icra edilemeyeceği” (takip konusu yapılamayacağı) kabul edilmiştir.

-Sicile kayıtlı Türk gemilerine ve bunlarla ilgili aynı haklara ilişkin davalarda davacının lehine hüküm verilmesi halinde, davacının istemine gerek kalmaksızın hükmün tefhimi ile birlikte özeti, gemi sicil müdürlüğüne bildirilecek ve verilen hüküm gemi siciline şerh edilecektir.

-Sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün yabancı bayraklı gemiler bakımından mahkemece, bu fıkra da öngörülen bildirimler “geminin bayrağını taşıdığı devletin en yakın konsolosluğu”na yapılacaktır.

-Bayrağına ve siciline kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın “bir geminin tahliye ve teslimine” ilişkin bir ilamın icra dairesine verilmesi halinde, icra müdürünün borçluya bir “icra emri” göndererek, ‘o geminin yedi gün içinde teslimini emredebileceği’ öngörülmüştür. Borçlunun; **a)** Gemiye zilyet olduğu halde icra emrinin gereğini yerine getirmemesi halinde, ilam hükmü zorla infaz edilecektir. **b)** Geminin zilyedi olmaması halinde ise; **1-**Alacaklı, geminin ilamda yazılı değerinin alınmasını isteyebilecektir. Borçlu, bu değeri ödemezse ayrıca hükme gerek kalmaksızın söz konusu değer kendisinden haciz yoluyla tahsil olunacak, geminin değeri ilamda yazılı olmadığı ve taraflar bu değer üzerinde anlaşamadığı takdirde, değer icra müdürü tarafından seçilecek bilirkişi heyetine tespit ettirilecektir. **2-**Alacaklı, gemiye zilyet olan üçüncü kişiye karşı borçlunun sahip olduğu hakları kullanabilecek ancak, “*üçüncü kişi, davadan sonra ve hü-*

1. Alacaklı, geminin ilâmda yazılı değerinin alınmasını isteyebilir. Borçlu bu değeri ödemezse ayrıca icra emri tebliğine gerek kalmaksızın, söz konusu değer kendisinden haciz yoluyla tahsil olunur. Geminin değeri, ilâmda yazılı olmadığı ve taraflar bu değer üzerinde anlaşamadıkları takdirde, icra müdürü tarafından seçilecek bilirkişi heyetine tespit ettirilir. Bilirkişi heyeti geminin kıymet takdiri sırasındaki değerini esas alır.

2. Alacaklı, gemiye zilyet olan üçüncü kişiye karşı borçlunun sahip olduğu hakları kullanabilir. Şu kadar ki, üçüncü kişi, davadan sonra ve hükümden önce gemi siciline tescil edilmiş bir sözleşmeye dayanarak gemiye zilyet ise (1) numaralı bent hükmü uygulanır.

Alacaklıya teslim olunan gemiye haklı bir sebep olmaksızın tekrar giren borçlu veya üçüncü kişi, ayrıca hükme gerek kalmadan zorla çıkarılır.

Gemide bulunup da ilâma dahil olmayan eşya, çıkarılarak borçluya teslim ve bu kişi hazır değilse vekiline tevdi olunur. Bunlardan hiçbirisi bulunmazsa mezkûr eşya, masrafi ileride borçluya ödetilmek üzere peşin olarak alacaklıdan alınıp emin bir yerde veya alacaklının yedinde hıfzettirilir ve icra dairesince hemen yapılacak tebligat üzerine borçlu eşyanın bulunduğu mahalde ise beş, değil ise otuz gün içinde eşyayı almaktan veya masrafi ödemekten kaçınırsa yahut gerek görülürse, icra müdürü, icra mahkemesinin kararıyla bunları satıp tutarından masrafi öder; fazlası kalırsa borçlunun adına, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte nitelikleri belirlenen bankalardan birine yatırır.

Sicile kayıtlı Türk gemileri üzerinde ipotek veya intifa hakkının kurulmasına veya kaldırılmasına ilişkin ilâm, icra dairesine verilince, icra müdürü, üçüncü fıkra da yazılı şekilde yedi günlük bir icra emri gönderir. Borçlu emri yerine getirmezse, ilâmın hükmü zorla icra olunur.

Gemiye ilişkin bir işin yapılmasına veya yapılmamasına dair olan ve önceki fıkra hükümlerine girmeyen ilâmların icrası hakkında 30 uncu madde uygulanır.”

kümden önce gemi siciline tescil edilmiş bir sözleşmeye dayanarak gemiye zilyet ise”bir numaralı bent hükmü uygulanacaktır.

-Alacaklıya teslim olunan gemiye haklı bir sebep olmaksızın tekrar giren borçlu veya üçüncü kişi, ayrıca hükme gerek kalmadan zorla çıkarılacaktır.

-Gemide bulunup da ilama dahil olmayan eşya, çıkarılarak borçluya teslim ve bu kişi hazır değilse vekiline tevdi olunacak,bunlardan hiçbirini bulunmazsa bu eşya, masrafı ileride borçluya ödetilmek üzere peşin olarak alacaklıdan alınıp emin bir yerde veya alacaklının yedinde saklanıp ve icra dairesince hemen yapılacak tebligat üzerine borçlu eşyanın bulunduğu mahalde ise *beş*, değilse *otuz gün* içinde eşyayı almaktan veya masrafı ödemekten kaçınırsa yahut gerek görülürse, icra müdürü, icra mahkemesinin kararıyla, bunları satıp, tutarından masrafı ödeyecek; fazlası kalırsa borçlu adına Adalet Bakanlığı’nca çıkarılan yönetimlikte nitelikleri belirlenen bankalardan birine yatıracaktır.

-‘*Sicile kayıtlı Türk gemileri üzerinde “ipotek” veya “intifa hakkı”nın kurulmasına veya kaldırılmasına ilişkin ilam’ icra dairesine verilince, icra müdürü, üçüncü fıkra yazılı şekilde yedi günlük bir icra emri gönderecek, borçlu, icra emrini yerine getirmezse, ilamın hükmü zorla yerine getirecektir.*

-‘*Gemiye ilişkin bir işin yapılmasına ya da yapılmamasına dair olan’ve önceki fıkra hükümlerine girmeyen ilamların icrası hakkında, 30. madde uygulanacaktır.*

XVI. Kanun’un 32. maddesine -ikinci fıkra olarak- **eklenen**¹⁷ yeni hükümle;

-“*Uluslararası ilişkilerde ortaya çıkabilecek sorunların ortadan kaldırılması amacıyla, yabancı devletaleyhine başlatılan ilamlı icra takiplerine ilişkin icra emrinde, uluslararası antlaşmalar saklı kalmak kaydıyla, borçlu devlete ait olan mallar hakkında cebri icra yapılabileceği hususu*”nun borçluya gönderilecek “icra emri”nde ayrıca ihtaredileceği, maddede öngörülmüştür.

- Uygulamadaki önemi nedeniyle ayrıca belirtelim ki; “*ilamsız takiplere mahsus ödeme emri*” hakkındaki İİK.’nin 60. maddesinde –ve “*kambiyo senetlerine mahsus takip yoluna ilişkin ödeme emri*” hakkındaki İİK.’nin 168. maddesinde ve “*kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takiplere mahsus ödeme emri*” hakkındaki İİK.’nin 171. maddesinde de; “Borcun ve masrafların yatırılacağı banka hesabı” na açıklık getirmek amacıyla; “*ödeme emri*”nde, 7 gün (10 gün), (5 gün) içinde borcun ve masrafların yatırılacağı “icra dairesine ait banka hesabı”nın da bildirilmesi zorunluluğuna ilişkin değişikliğe paralel bir değişikliğin, İİK. mad. 32’de de yapılması *maalesef unutulmuştur. Aynı unutmama nedeniyle İİK.’nin 146., 149., 149/b., 155. ve 269. maddelerinde de, İİK.’nin*

¹⁷ “*Yabancı devlet aleyhine başlatılan ilamlı icra takiplerine ilişkin icra emrinde uluslararası antlaşmalar saklı kalmak kaydıyla, borçlu devlete ait olan mallar hakkında cebri icra yapılabileceği hususu ayrıca ihtar edilir.*”

60.,168., 171. maddelerinde yapılmış değişikliğe paralel bir değişikliğe yer verilmemiştir. Bu yasal boşluğun en kısa zamanda -bu maddelerde de aynı doğrultuda değişiklik yapılarak- giderilmesi gerekecektir...

XVII. Kanun'un 42. maddesine –ikinci fıkra olarak- **eklenen**¹⁸ yeni hükümle;

- “Yabancı devlet aleyhine ilamsız takip yoluna başvurulamayacağı” öngörül-müştür.

-3.Yargı Paketi içinde “İİK Değişiklik Tasarısı”adı altında hazırlanıp hükümetçe TBMM’ye sunulan Tasarının 6. maddesinde;

“Haciz yoluyla ilamsız takiplere başlanmadan önce, asıl alacak tutarı Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından on altı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık en yüksek brüt asgari ücret tutarının altında ise alacaklı, borçlunun bilinen en son adresine iadeli taahhütlü posta yoluyla meşruhatlı ödeme-ye davet yazısı göndermek zorundadır. Bu ödemeye davet yazısında;

1. Alacaklının adı soyadı, varsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, adresi,

2. Talebe konu alacak veya istenen teminatın Türk parasıyla tutarı ve faizli alacaklarda talep edilirse faizin miktarı ile işlemeye başladığı gün, alacak veya teminat yabancı para ise alacağın hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiği ve faizi,

3. Alacak, belge veya senede dayandırılıyor ise sureti, yoksa borcun sebebi,

4. Bu ödemeye davet yazısı için harcanan posta gideri,

5. Ödemenin yapılması istenen banka adı ile alacaklıya ait hesap numarası,

6. Tebliğ tarihinden itibaren beş iş günü içinde (2) numaralı bent gereği belirlenen tutar ile ödemeye davet yazısı için harcanan posta giderinin ödenmesi gerektiği,

7. Beş iş günü içinde (6) numaralı bent gereği ödenmesi gereken tutarın ödenmemesi halinde cebri icra yoluna başvurulacağı,

Hususları bildirilir.

Ödemeye davet yazısının tebliğ edilememesi veya bu davete rağmen beş iş günü içinde ödeme yapılmaması halinde icra takibine başlanabilir.

Bu maddede düzenlenen hususları incelemek görev ve yetkisi icra müdürüne aittir.”

ş e k l i n d e yer alan teklif; önce **Alt Komisyon** sonra da **Adalet Komisyonu** tarafından “2004 sayılı Kanun’un 42’nci maddesine haciz yoluyla ilamsız takiplere başlanmadan önce, Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından onaltı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık en yüksek brüt asgari ücret tuta-

¹⁸ “Yabancı devlet aleyhine ilamsız takip yoluna başvurulamaz.”

rının iki katının altındaki asıl alacak tutarları açısından alacaklı, borçlunun alacaklı tarafından bilinen adresine iadeli taahhütlü posta yoluyla meşruhatlı ödemeye davet yazısı göndermek zorunluluğunu ve ödemeye davet yazısında bulunacakhususları düzenleyen fıkralar, gönderilecek ödemeye davet yazısının usulüne uygun olarak tebliğ edilip edilmediğinin tetkiki ile tebligatın usulsüz yapıldığına dair muhtemel şikayetler nedeniyle getirilen düzenlemenin iş yükünü artıracacağı ve uygulamada sorunlar oluşturacağı” gerekçe gösterilerek, madde metninden çıkarılmıştır.

XVIII. Kanun’un 58. maddesinin 1. fıkrası ile 2. fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde¹⁹ yapılan değişiklikler;

-Takip talebinin elektronik ortamda da yapılabilmesine imkân sağlanmıştır. Böylece Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemini (UYAP) kullanan avukatlar, bürolarından icra takip talebinde bulunabileceklerdir.

-Alacaklının (veya vekilinin) takip talebinde bulunurken “banka adını ve hesap numarasını” da bildirmesi sağlanarak, icra dairesi tarafından yapılan tahsilatların alacaklı hesabına aktarılması amaçlanmıştır.

-Bir terekeye karşı yapılan taleplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçılarının adı, soyadı, biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarasının bildirilmesi gerekecektir.

XIX. Kanun’un 60. maddesinin 1. fıkrası ile 2. fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde²⁰ yapılan değişiklikler;

-İcra müdürünün, “alacaklının takip talebi” üzerine“örnek:7 ödeme emri”düzenleyebilmesi için, “takip talebinin Kanun’da öngörülen şartları içerip içermediğini” incelemesi koşulu getirilmiştir.

¹⁹ “Takip talebi icra dairesine yazılı veya sözlü olarak ya da elektronik ortamda yapılır.”

“1. Alacaklının ve varsa kanuni temsilcisinin ve vekilinin adı, soyadı; alacaklı veya vekili adına ödemenin yapılacağı banka adı ile hesap bilgileri; varsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası; şöhret ve yerleşim yeri; alacaklı yabancı memlekette oturuyorsa Türkiye’de göstereceği yerleşim yeri (Yerleşim yeri gösteremezse icra dairesinin bulunduğu yer yerleşim yeri sayılır.);

2. Borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı, soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yeri;

Bir terekeye karşı yapılan taleplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçıların adı, soyadı, biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yerleri;”

²⁰ “İcra müdürü takip talebinin bu Kanunda öngörülen şartları içerdiğine karar verirse ödeme emri düzenler. Talebin kabul edilmemesi halinde verilen karar tutanağa yazılır.”

“1. Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, 58 inci maddeye göre takip talebine yazılması lazım gelen kayıtları,

2. Borcun ve masrafların yedi gün içinde icra dairesine ait ödeme emrinde yazılı olan banka hesabına ödenmesi, borç, teminat verilmesi mükellefiyeti ise teminatın bu süre içinde gösterilmesi ihtarını,”

Bilindiği gibi; İİK'nun 58 inci maddesi gereğince, takip talebini kabul eden ve 59 uncu madde gereğince takibin gerektirdiği masrafları ve harçları alacaklıdan peşin alan icra dairesi, borçluya tebliğ edilmek üzere -Yön. mad. 19/g gereğince -borçlu sayısından bir fazla sayıda hazırlanan- "örnek: 7 ödeme emri" düzenlemektedir. Borçluya ödeme emri gönderilmesi için alacaklının geçerli bir «*takip talebi*»nde bulunmuş olması gerekir. İcra müdürü, geçerli bir «*takip talebi*» üzerine –"*alacağın muaccel vamevcut olup olmadığını, zamanaşımına uğrayıp uğramadığını, istenen faizin yüksek olup olmadığını incelemeksizin*-derhal bir '*ödeme emri*' düzenleyip borçluya göndermeye mecburdur.

Maddede yapılan değişiklik sonucunda; 60. maddenin birinci fıkrası "***İcra müdürü, takip talebinin bu Kanunda öngörülen şartları içerdiğine karar verirse ödeme emri düzenler. Talebin kabul edilmemesi halinde verilen karar tutanağa yazılır.***" şeklinde değiştirilmiş olduğundan, icra müdürlerinin alacaklının "takip talebi"nde bulunması üzerine, hemen borçluya "*örnek: 7 ödeme emri*" gönderme zorunluluğu bulunmamakta, "*İİK.nda öngörülen şartları içerdiğine karar verirse*", icra müdürü, borçluya "*ödeme emri*" düzenleyip gönderecektir.

Alacaklının takip talebini -İİK.'nda öngörülen şartları içermediği gerekçeyle örneğin; "*alacaklı veya vekilinin banka hesap numarası*"nın ya da "*alacaklı veya vekilinin vergi kimlik numarası*"nın takip talebinde belirtilmemiş olması nedeniyle- kabul etmeyen icra müdürünün, "*takip talebini niçin kabul etmediğini*" gerekçeyle birlikte icra tutanağında -İİK. mad. 8/II uyarınca- belirtmesi gerekecektir...

-"*Borcun ve masrafların yatırılacağı banka hesabı*"na açıklık getirmek amacıyla; ödeme emrinde, 7 gün içinde borcun ve masrafların yatırılacağı "*icra dairesine ait banka hesabı*"nın da bildirilmesi öngörülmüştür.

-Uygulamadaki önemi nedeniyle ayrıca belirtelim ki; "*ilamsız takiplere mahsus ödeme emri*" hakkındaki İİK.'nun 60. maddesinde –ve "*kambiyo senetlerine mahsus takip yoluna ilişkin ödeme emri*" hakkındaki İİK.'nun 168. maddesinde ve "*kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takiplere mahsus ödeme emri*" hakkındaki İİK.'nun 171. maddesinde de; "*Borcun ve masrafların yatırılacağı banka hesabı*" na açıklık getirmek amacıyla; "*ödeme emri*"nde, 7 gün (10 gün), (5 gün) içinde borcun ve masrafların yatırılacağı "*icra dairesine ait banka hesabı*"nın da bildirilmesi zorunluluğuna ilişkin değişikliğe paralel bir değişikliğin, İİK. mad. 32'de de yapılması *maalesef unutulmuştur. Aynı unutmaya nedeniyle İİK.'nun 146., 149., 149/b., 155. ve 269. maddelerinde de, İİK.'nun 60., 168., 171. maddelerinde yapılmış değişikliğe paralel bir değişikliğe yer verilmemiştir. Bu yasal boşluğun en kısa zamanda -bu maddelerde de aynı doğrultuda değişiklik yapılarak- giderilmesi gerekecektir...*

XX. Kanun'un 67. maddesinin 2. fıkrasında yapılan değişiklik ve **maddeye -son fıkra- olarak eklenen fıkra**²¹ ile;

-İcra ve İflâs Kanunu'nun diğer maddelerinde –yani; 68.,68/a., 69., 72., 89., 97., 169/a. ve 170. maddelerinde- olduğu gibi bu maddede yer alan icra inkar tazminatı oranı, günümüzün değişen ekonomik koşulları dikkate alınarak (yüksek bulunup) bu oran,yüzde yirmi olarak belirlenmiştir.

-Maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle; *yüzde yirmi* olarak belirlenen “*icra inkar tazminatı (kötü niyet tazminatı)*”nın tespitinde ‘*t a k i p t a l e b i*’ veya ‘*d a v a d a k i*’ talebin esas alınacağı’ maddeye eklenen son fıkroda açıklığa kavuşturulmuştur.

XXI. Kanun'un 68. maddesinin 7. fıkrasında²² yapılan değişiklikle;

“*İtirazın (kesin) kaldırılması*” talebinin, esasa ilişkin nedenlerle kabulü halinde *b o r ç l u n u n*, talebin aynı nedenlerle reddi halinde ise *a l a c a k l ı n ı n*, diğer tarafın talebi üzerine, *yüzde yirmiden aşağı olmamak üzere* tazminata mahkum edileceği –Kanun'un 67., 68/a., 69., 72.,89., 97., 169/a. ve 170. maddelerinde yapılan değişikliklere paralel olarak- maddenin yeni şeklinde öngörülmüştür.

XXII. Kanun'un 68/a. maddesinin 8. fıkrasında²³ yapılan değişiklikle;

“*İtirazın (geçici) kaldırılması*” talebinin, esasa ilişkin nedenlerle kabulü halinde *b o r ç l u n u n*, talebin aynı nedenlerle reddi halinde ise *a l a c a k l ı n ı n*, diğer tarafın talebi üzerine *yüzde yirmiden aşağı olmamak üzere* tazminata mahkum edileceği –Kanun'un 67.,68., 69., 72., 89., 97., 169/a. ve 170. maddelerinde yapılan değişikliklere paralel olarak- maddenin yeni şeklinde öngörülmüştür.

XXIII. Kanun'un 69. maddesinin 5. fıkrasında²⁴ yapılan değişiklikle;

“Borçtan kurtulma davası”nda haksız çıkan tarafın dava veya hükmolunan şeyin *yüzde yirmisinden* aşağı olmamak üzere tazminata hükmedileceği – Kanun'un 67.,68., 68/a., 72.,89., 97., 169/a. ve 170. maddelerinde yapılan değişikliklere paralel olarak- maddenin yeni şeklinde kabul edilmiştir.

²¹ “...ret veya hükmolunan meblağın *yüzde yirmisinden* aşağı olmamak üzere

.....
.....

Bu kanunda öngörülen icra inkar tazminatı, kötü niyet tazminatı vb tazminatların tespitinden takip talebi veya davadaki talep esas alınır.”

²² “...diğer tarafın talebi üzerine *yüzde yirmiden* aşağı olmamak üzere...”

²³ “...diğer tarafın talebi üzerine *yüzde yirmiden* aşağı olmamak üzere...”

²⁴ “...dava veya hükmolunan şeyin *yüzde yirmisinden* aşağı olmamak üzere...”

XXIV. Kanun'un 72. maddesinin 4. ve 5. fıkralarında²⁵ yapılan değişiklik-
likle;

İnkâr tazminatı oranı, Kanun'un 67., 68., 68/a., 69., 89.,97., 169/a. ve 170. maddelerinde yapılan değişikliklere paralel olarak,yüzde yirmi oranında kabul edilmiştir.

XXV. Kanun'un 82. maddesinin birinci fıkrasının (2), (3) ve (12) numaralı bentlerinde²⁶ yapılan ve fıkraya eklenen (13) numaralı bent²⁷ ile ve ayrıca maddeye eklenen iki yeni fıkra²⁸ ile yapılan değişikliklerle;

‐Borçlunun ‐mesleki eşyası‐nın haczedilemeyeceği, bu bentte ‐ekonomik faaliyeti, sermayesinden ziyade bedenî çalışmasına dayanan borçlunun mesleğini sürdürebilmesi için gerekli olan her türlü eşya‐ olarak öngörülmüştür. Örneğin; bir doktorun tansiyon ölçme aleti, birkimya gerin mikroskobu, bir marangozun keser ve testeresi, bir bakkalın terazisi, terzinin dikiş makinesi ve makası, avukatın hukuk kitapları ve yazı makinesi, bilgisayar, tenekecinin havyası vs. meslek için gerekli olan tulum, önlük vb. elbiseler de haczedilemez.

Bu bentte yani İİK. 82/I-2'de haczedilemeyeceği öngörülen meslek için gerekli olan eşyalar, daha ziyade el becerisine dayalı âletler olup, sermaye değeri yüksek olan alet ve edevatı kapsamaz...

Ayrıca belirtelim ki; 6352 sayılı Kanun ile İİK.'nun 82. maddesine eklenen yeni fıkra uyarınca "bu bentte sayılan ve haczedilemeyeceği öngörülen mesleki eşyaların kıymetinin fazla olması durumunda, bedelinden haline münasip bir kısmı, ihtiyacını karşılayabilmesi amacıyla borçluya bırakılmaküzere ‐haczedilerek satılabilecektir.

Bu bendin yani İİK mad. 82/I-2'nin değişiklikten önceki ‐borçlunun zâtı ve mesleki için zorunlu elbise ve eşyasıyla borçlu ve ailesine lüzumlu olan yatak takımları ve ibadete mahsus kitap ve eşyası‐nın haczedilemeyeceğine ilişkin hüküm, bugün için, bu tür eşyaların ancak parasal bir değer taşımaları (ekonomik bir değeri bulunmaları) halinde haczedilebilmeleri, parasal değer taşımayan (ekonomik bir değeri olmayan) eşyaların ise haczedilememeleri gerekir...

²⁵ ‐...bu zarar herhalde yüzde yirmiden aşağı tayin edilemez...‐

‐...takip konusu alacağın yüzde yirmisinden aşağı olamaz...‐

²⁶ ‐2. Ekonomik faaliyeti, sermayesinden ziyade bedenî çalışmasına dayanan borçlunun mesleğini sürdürebilmesi için gerekli olan her türlü eşya,

3. Para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri,‐

‐12. Borçlunun haline münasip evi,‐

²⁷ ‐13. Öğrenci bursları.‐

²⁸ ‐Birinci fıkranın (2), (4), (7) ve (12) numaralı bentlerinde sayılan malların kıymetinin fazla olması durumunda, bedelinden haline münasip bir kısmı, ihtiyacını karşılayabilmesi amacıyla borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılır.

İcra memuru, haczi talep edilen mal veya hakların haczinin caiz olup olmadığını değerlendiren ve talebin kabulüne veya reddine karar verir.‐

-“ ‘Borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya’nın haczedilemeyeceği bu bentte ‘para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri’ olarak öngörülmüştür.

Maddenin bu bendinin (İİK. 82/I-3),6352 sayılı Kanun'dan önceki şeklinde "haczi mümkün olmayan eşyalar" maddede "pek lüzumlu ev eşyası" şeklinde tanımlanmış iken, 6352 sayılı Kanun'la yapılan yeni düzenlemede önceki metinde yer alan "pek" sözcüğü madde metninden çıkarılarak "pek lüzumlu" olmayıp, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için sadece "lüzumlu eşya" sayılabilecek eşyaların haciz dışı bırakılması amaçlanmıştır. Bunun sonucu olarak daha önce evde bulunan buzdolabı, televizyon, çamaşır makinesi, fırın, elektrik süpürgesi eskiden 'pek lüzumlu ev eşyası' sayılmayarak haczedilirken, bundan sonra bu tür eşyalar 'lüzumlu eşya' sayılarak haczedilmeyebilecektir...

Yüksek mahkeme -bugüne kadarki içtihatlarında- “haczedilen eşyanın - İİK. mad. 82/I-3 gereğince- ‘lüzumlu ev eşyası’ olup olmadığının, gerektiğinde bilirkişi incelemesi yapılarak saptanması gerektiğini” belirtmiştir...

Borçlunun "işyerinde" bulunan buzdolabı, televizyon vb. eşyaların haczi mümkün olduğu gibi, "evinde" bulunan; kurutma makinesinin, iki kapılı buzdolabı ile LCD televizyon gibi lüks nitelikte bulunan (değeri yüksek olan) eşyaların, **kanımızca**-bu tür eşyalar borçlu ve ailesi için "lüzumlu eşya" niteliğinde sayılamayacağından- haczi mümkündür...

-“Maddenin (borçlunun haline münasip evi)ne ilişkin 12. bendinin değişiklikten önceki şeklinde ifade edilen (Ancak evin kıymeti fazla ise...) şeklindeki hüküm, bu bende ait olmaktan çıkarılarak, müstakil fıkra halinde maddeye eklenmiştir...”

-“Öğrenci burslarının haczedilemeyeceği’ şeklinde maddeye yeni bir bent (13. bent olarak) eklenmiştir.

-Maddede;“Birinci fıkranın (2), (4), (7) ve (12) numaralı bentlerinde sayılan malların kıymetinin fazla olması durumunda, bedelinden haline münasip bir kısmının, ihtiyacını karşılayabilmesi amacıyla borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılacağı” öngörülmüştür.

Bu nedenle;

√ “Borçlunun mesleki eşyası”nın (İİK 82/I-2),

√ “Çiftçi borçlunun nakil vasıtalarının ve diğer eklenti ve ziraat aletleri”nin ve “çiftçi olmayan borçlunun sanat ve mesleki için lüzumlu olan alet edevat ve kitapları ile arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük nakliye erbabının geçimlerini temin eden nakil vasıtaları”nın (İİK 82/I-4),

√ “Bağ, bahçe veya meyve veya sebze yetiştiricisi olan borçlunun ve ailesinin sanatı için lüzumlu bulunun âlet ve edevat”ın (İİK 82/I-7),

√ “Borçlunun haline münasip evi”nin(İİK 82/I-12),

kıymetinin fazlaolması durumunda, “bedelinden haline münasip bir kısmı”nın, ihtiyacını karşılayabilmesi amacıyla “haczedilerek borçluya bırakılacağı ve daha sonra da satılacağı”, maddede açıklanmıştır.

-Maddeye ‘son fıkra’ olarak eklenen, “İcra memuru, haczi talep edilen mal veya hakların haczinin caiz olup olmadığını değerlendirir ve talebin kabulüne veya reddine karar verir” şeklinde yeni hükümle, haczedilmek istenen bir malın gerek “İİK’nun 82. maddesi kapsamında kalıp kalmadığını”ve gerekse“haczedilmezlik konusunda diğer hükümler içeren kanunlar uyarınca haczedilip haczedilemeyeceğini” icra memurunun değerlendirebileceği esası kabul edilmiştir.

İcra memurunun, bir malın haczedilip haczedilemeyeceğini saptarken çok dik-katli davranıp, tarafların karşılıklı çıkarlarını yasa yapıcının amacı doğrultusunda bağdaştırmaya çalışması gerekir. Çünkü, gerçekte haczi mümkün olan bir malı haczetmemesi halinde, alacaklı bu işleme karşı şikâyet yoluna başvursa bile, icra mahkemesinin de hatalı bulunduğu kararı bozması üzerine, yeniden haciz yapılncaya kadar, borçlunun o malı kaçırmaması mümkündür. Buna karşın, gerçekte haczedilmemesi gereken bir malın haczi -özellikle, haciz işlemi ile birlikte muhafaza altına alınması- borçluyu güç durumda bırakabilir. **Kanımızca**, bir malın haczedilip haczedilemeyeceği konusunda bir duraksama belirirse, icra memurunun, alacaklı yararına davranıp, malın haczi yoluna gitmesi -o malın borçlu tarafından kaçırılmasını önleyeceği ve haciz işleminin icra mahkemesi tarafından bozulması halinde aynen borçluya geri verilmesi mümkün olduğundan- daha uygun bir davranış olur.

Yargıtay bugüne kadar tüm kararlarında “icra memurunun, bir malın haczedilip haczedilemeyeceğini takdir edemeyeceğini, alacaklının gösterdiği tüm malları haczetmesi gerektiğini, borçlunun bu işleme karşı şikâyet yoluna başvurması halinde, icra mahkemesinin, malın haczedilebilen mallardan olup olmadığina karar vermesi gerekeceğini” belirtmiştir...

Kanun koyucu, yüksek mahkemenin bu konudaki uygulamasını öteden beri eleştiren **doktrindeki** eleştirileri dikkate alarak, maddede değişiklik yapma gereğini duymuştur...

XXVI. Kanun'un 88. maddesinde²⁹ yapılan değişiklikle;

-...."Haczedilen malların Adalet Bakanlığı tarafından yetki verilen gerçek veya tüzel kişilere ait lisanslı yediemin depolarında muhafaza edileceği" maddede öngörülmüştür.

Adalet Bakanlığına ait depo ve garaj bulunmayan yerlerde, alacaklının haczedilen malın borçluda bırakılmasını kabul etmemesi halinde, gideri peşin olarak kendisinden alınarak (İİK. m. 95) haczedilen mal, üçüncü bir kişiye, yediemin olarak teslim edilir.

²⁹ "Haczolunan paraları, banknotları, hamiline ait senetleri, poliçeler ve sair cirosu kabil senetler ile altın, gümüş ve diğer kıymetli şeyleri icra dairesi muhafaza eder.

Diğer taşınır mallar, masrafi peşinen alacaklıdan alınarak muhafaza altına alınır. Alacaklı muvafakat ederse, istenildiği zaman verilmek şartıyla, muvakkaten borçlu yedinde veya üçüncü şahıs nezdinde bırakılabilir. Üçüncü şahsın elinde bulunan taşınır mallar haczedildiğinde, üçüncü şahsın kabulü hâlinde üçüncü şahsa yediemin olarak bırakılır. Mallar satış mahalline getirilmediği takdirde muhafaza altına alınabilir veya yediemin değişikliği yapılabilir.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşma hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yabancı devlet başkanı, parlamento başkanı, hükümet başkanı veya hükümet üyelerini taşıyan ulaşım araçları, bu kişiler Türkiye'de bulundukları sürece, muhafaza altına alınamaz ve yediemine bırakılamaz.

İcra dairesi üçüncü bir şahsa rehnedilmiş olan malları da muhafaza altına alabilir. Ticari işletme rehni kapsamındaki taşınırlar ise icra dairesince satılmalarına karar verilmemesinden sonra muhafaza altına alınabilir. Bu mallar paraya çevrilmediği takdirde geri verilir.

Haczedilen mallar, Adalet Bakanlığı tarafından yetki verilen gerçek veya tüzel kişilere ait lisanslı yediemin depolarında muhafaza edilir. Yetki verilen gerçek veya tüzel kişiler, bu yetkilerini Adalet Bakanlığının onayıyla alt işleticilere aynı standartları sağlamak koşuluyla devredebilirler. Bu devir, yetki verilen gerçek veya tüzel kişilerin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz. Bu depoların yönetmelikte belirlenen nitelik ve şartlara uygunluğunun saptanması sonucunda işletme belgesi Adalet Bakanlığı tarafından verilir. Haczedilen malların muhafaza işlemleri; lisanslı yediemin depolarının kuruluşuna, bu depolarda bulunması gereken asgari niteliklere, depo için alınacak teminata, mallar için muhtemel rizikolara karşı yapılacak sigortaya; işletici olma niteliklerine, işletici lisansına, Adalet Bakanlığı tarafından bu lisansın verilmesine; Adalet Bakanlığının lisanslı işletmelerle ilgili görev ve yetkilerine; faaliyetin durdurulması ya da iptali gibi idari tedbir ve tasarruflara; bu depoların denetimine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikte düzenlenir. Haczedilen malların muhafazası aşamasındaki ücretler Adalet Bakanlığı tarafından düzenlenecek tarifeye belirlenir.

İcra dairesi, depo ve garajlarda ve yediemin olarak kendisine haczedilen malın bırakılmış olduğu üçüncü kişilerde saklanıp da hukuken artık muhafazasına gerek kalmayan malı, vereceği uygun süre içinde geri almasını ilgililere resen bildirir. Verilen süre içinde eşya geri alınmazsa, icra müdürü, icra mahkemesinin kararı ile taşınır mal satışlarına ilişkin hükümler uyarınca bunları satar. Elde edilen miktardan muhafaza ve satış giderleri ödenir. Artan miktar 9 uncu madde hükmüne göre muhafaza olunur. Bu konuda ortaya çıkan ihtilaflar tetkik mercii tarafından basit yargılama usulüne göre çözülür.

İcra müdürlüklerinin talebi üzerine kolluk kuvvetleri tarafından yakalanan araçlar, en geç üç iş günü içinde en yakın icra müdürlüğüne teslim edilir. Aracı teslim alan icra müdürlüğü, aracın yakalanmasını isteyen icra müdürlüğüne bildirimde bulunur."

Üçüncü kişinin elinde bulunan taşınır malın haciz edilmesi halinde, 4449 sayılı Kanun'a ait hazırlık çalışmaları sırasında Komisyon tarafından hazırlanan metinde yer alan "üçüncü şahsın elinde bulunan taşınır malların, bu şahıstan alınmayıp, kabulü halinde üçüncü şahsa yediemin olarak bırakılacağına" dair olan hüküm, maddenin TBMM'de görüşülmesi sırasında, Adalet Komisyonu'nda "...alacaklının muvafakative..." sözcükleri maddeye eklenerek değiştirilmiş ve bu değişik şekliyle -maalesef- kanunlaşmıştı. Daha sonra, 12.2.2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanun'la bu madde yeniden Komisyon'un düzenlediği şekle dönüştürülmek istendiyse de, Adalet Komisyonu'nda da benimsenen bu değişiklik, TBMM'de verilen bir önerge ile geri alınmıştır... **Doktrinde** "Birtaşınır malı elinde bulunduranın, onun maliki sayılacağını öngören İİK. 97a hükmü ile taşınır mallarda zilyetliğin mülkiyete karine teşkil ettiğini" öngören MK. 985/I hükmüne ve hayatın olağan akışına aykırı olan bu hükmün en kısa zamanda değiştirilmesinin isabetli olacağı» belirtilmişti.

Yukarıda belirtilen, İİK.nun 88. maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "...alacaklının muvafakati ve..." ibaresi Anayasa Mahkemesince 12.01.2012 T. E:2010/90, K:2012/4 sayılı kararla -Anayasanın 2, 13 ve 35. maddelerine aykırı bulunarak- iptal edilmişti.

6352 sayılı Kanunla yapılan değişiklikte; öteden beri eleştiri konusu olmuş olan 88. maddenin ikinci fıkrası Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda belirtilen kararı doğrultusunda değiştirilerek "... üçüncü şahsın elinde bulunan taşınır mallar haczedildiğinde, üçüncü şahsın kabulü halinde üçüncü şahsa yediemin olarak bırakılır. Mallar satış mahalline getirilmediği takdirde muhafaza altına alınabilir veya yediemin değişikliği yapılabilir." şeklinde düzenlenmiştir. 6352 sayılı Kanun değişikliğinden önce, Anayasa Mahkemesi'nin 12.01.2012 T. E:2010/90, K:2012/4 sayılı kararı ile "alacaklının muvafakati ve..." ibaresi madde metninden çıkarılmış olduğundan ve bu ibarenin, uygulanmasından doğacak, sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi ve iptal kararının sonuçsuz kalmaması için kararın, Resmî Gazete'de yayımlanacağı güne kadar yürürlüğünün durdurulmasına da karar verildiğinden, 12.01.2012 gününden itibaren "taşınır mallarda zilyetliğin mülkiyete karine teşkil ettiği" ilkesine ters düşen bu uygulamaya son verilmiş ve maddenin 2. fıkrasının 3. cümlesi bu şekliyle hemen yürürlüğe girmiştir.

- "Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşma hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yabancı devlet başkanı, parlamento başkanı, hükümet başkanı veya hükümet üyelerini taşıyan ulaşım araçlarının, bu kişiler Türkiye'de bulundukları sürece muhafaza altına alınamayacakları ve yediemin'e bırakılamayacakları" maddede yapılan yeni düzenlemede öngörülmüştür.

- Adalet Bakanlığı tarafından yetki verilen gerçek veya tüzel kişilerin bu yetkilerini "Adalet Bakanlığının onayıyla alt işleticilere aynı standartları sağlamak koşuluyla devredebilmeleri" öngörülmüştür. Bu devir, yetki verilen gerçek veya tüzel kişilerin sorumluluklarını ortadan kaldırmayacak, depoların yönetmelikte belirlenen nitelik ve şartlara uygunluğunun saptanması sonucunda "işletme belgesi" Adalet Bakanlığı tarafından verilecektir. Haczedilen malların muhafaza işlemleri; "lisanslı yediemin depolarının kuruluşuna, bu depolarda bulunması gereken asgari niteliklere, depo için alınacak teminata, mallar için muh-

temel rizikolara karşı yapılacak sigortaya; işletici olma niteliklerine, işletici lisansına, Adalet Bakanlığı tarafından bu lisansın verilmesine; Adalet Bakanlığı'nın lisanslı işletmelerle ilgili görev ve yetkilerine; faaliyetin durdurulması ya da iptali gibi idari tedbir ve tasarruflara; bu depoların denetimine ve diğer hususlara" ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikte düzenlenecektir. Haczedilen malların muhafazası aşamasındaki ücretler, Adalet Bakanlığı tarafından düzenlenecek tarifeye belirlenecektir.

-İcra dairesi, depo ve garajlarda ve yediemin olarak kendisine haczedilen malın bırakılmış olduğu üçüncü kişilerde saklanıp da hukuken artık muhafazasına gerek kalmayan malı, vereceği uygun süre içinde geri almasını ilgililere ressen bildirecektir. Verilen süre içinde eşya geri alınmazsa, icra müdürü "*icra mahkemesinin kararı ile*" taşınır mal satışlarına ilişkin hükümler uyarınca bunları satacak, elde edilen miktardan muhafaza ve satış giderleri ödenecek, artan miktar 9uncu madde hükmüne göre muhafaza olunacaktır. Bu konuda ortaya çıkan ihtilaflar icra mahkemesi tarafından "basit yargılama usulüne göre" çözümlenecektir.

-İcra müdürlüklerinin talebi üzerine kolluk kuvvetleri tarafından yakalanan araçlar, en geç üç iş günü içinde en yakın icra müdürlüğüne teslim edilecek, aracı teslim alan icra müdürlüğü, aracın yakalanmasını isteyen icra müdürlüğüne bildirimde bulunacaktır...

- 6352 sayılı Kanun'un hazırlık çalışmaları sırasında 88. maddenin ikinci fıkrasının "... haczedilen taşınır malların toplam değeri Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından 16 yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık en yüksek brüt asgari ücret tutarının beş katından az ise muhafaza altına alınmaz, borçlu veya üçüncü kişiye yediemin olarak bırakılır..." şeklinde değiştirilmesi Hükümet Tasarısı ile teklif edilmişse de, bu değişiklik TBMM'ce benimsenmediği için yasalaşamamıştır.

XXVII. Kanun'un 89. maddesinin üçüncü ve yedinci fıkralarında³⁰ yapılan değişiklikler;

-Kanun'un üçüncü fıkrasında yer alan "yüzde kırkıdan" ibaresi "yüzde yirmisinden" şeklinde -Kanun'un diğer maddelerinde yani; İİK 67., 68., 68a., 69., 72. ve 97., 169/a. ve 170.maddelerinde yapılan değişikliğe paralel olarak- "yüzde yirmisinden" şeklinde değiştirilmiştir.

-6352 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önceki dönemde; haciz ihbarnamesi, bir tüzel kişinin ya da kurumun -özellikle, bankaların- merkez ve şubelerinden hangisine tebliğ edilmiş ise, beyanda bulunma yükümlülüğü de yalnız ihbarnameyi alan merkez yada şubeye aittir. İİK.mad.89/VII'deki «mer-

³⁰ "...üçüncü şahıs açtığı bu davayı kaybederse, mahkemece dava konusu şeyin **yüzde yirmisinden** aşığı olmamak üzere bir tazminata mahkum edilir..."

.....
.....
"Haciz ihbarnamesi, borçlunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bir tüzel kişinin veya müessesenin şubesine veya tüm şubelerini kapsayacak şekilde merkezine tebliğ edilir. Haciz ihbarnamesinin tebliğ edildiği merkez, tüm şubeleri veya birimlerini kapsayacak şekilde beyanda bulunmakla yükümlüdür."

kez» sözcüğünü, «bankanın merkez şubesi» şeklinde anlamak gerekiyordu. Böylece, 89.madde hükmünün, özellikle bankalara karşı kötüye kullanılmasının önüne geçilmek istenmişti... Ancak, bu hükme rağmen, bir bankaya «merkez şube ve ajanslarına da şamildir» şeklinde bir haciz ihbarnamesi tebliğ edilirse, bankanın kendi merkez şubesi bakımından, haciz ihbarnamesine süresi içinde cevap vermesi gerekiyordu.

Ayrıca şu hususu da belirtelim ki, bankalardaki paraların haczi için, paranın bulunduğu bildirilen banka şubesine haciz ihbarnamesinin gönderilmesi gerekiyordu. Yoksa, “*ilgili banka şubelerine sorulmak üzere, Türkiye Bankalar Birliğine haciz ihbarnamesi gönderilmesi*” kabul edilmiyordu.

6352 sayılı Kanun'un 18. maddesi ile İİK.'nin 89. maddesinin yedinci fıkrası “*Haciz ihbarnamesi, borçlunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bir tüzel kişinin veya müessesenin şubesine veya tüm şubelerini kapsayacak şekilde merkezine tebliğ edilir. Haciz ihbarnamesinin tebliğ edildiği merkez, tüm şubeleri veya birimlerini kapsayacak şekilde beyanda bulunmakla yükümlüdür*” şeklinde değiştirilmiştir. Ancak, bu değişiklik adı geçen Kanun'un yayım tarihi olan 05.07.2012 tarihinden 6 ay sonra yürürlüğe girecektir. Böylece 6352 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra başlayacak olan yeni dönemde haciz ihbarnamelerini bir hükmi şahsın veya müessesenin (bankanın) merkez veya şubelerine hangisine tebliğ edilmiş ise, beyanda bulunma mükellefiyeti yalnız bu ihbarnamayı tebellüğ eden merkez veya şubeye ait olmayacak, haciz ihbarnamesi, **tüzel kişinin veya müessesenin tüm şubelerini kapsayacak şekilde merkezine tebliğ edilecek**, haciz ihbarnamesinin tebliğ edildiği merkez, tüm şubeleri veya birimlerini kapsayacak şekilde beyanda bulunmakla yükümlü olacaktır...

-Kendilerine haciz ihbarnamesi tebliğ edilen üçüncü kişiler, “*meslek ya da banka sırrı*” gerekçesiyle, cevaptan kaçınamazlar. Cevap vermeğe ve borçlunun hesabındaki parayı istendiğinde icra dairesine teslim etmeye mecburdurlar (İİK. mad. 367).

XXVIII. Kanun'un 91. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde³¹ yapılan değişiklik;

İİK'nun “*gemi*” ve “*gemi sicili*” sözcüklerinin geçtiği maddelerinde yapılan değişikliğe paralel olarak; maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “*tapuya ve mahcuz gemi ise kayıtlı bulunduğu daireye*” ibaresi “*tapu siciline*” olarak; ikinci fıkrasında yer alan “*yukarda adı geçen daireler*” ibaresi “*tapu siciline*” olarak değiştirilmiştir.

XXIX. Kanun'un 92. maddesinde yapılan değişiklik;

Maddenin–“*Yola çıkmaya hazır gemilerin cebri icra yolu ile satılamayacağı gibi, ihtiyaten haciz de edilemeyeceği*”ne ilişkin- yürürlükten kalkmış olan 6762 sayılı “*Ticaret Kanunu'nun 892 nci maddesi hükmü saklıdır*” şeklinde dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

³¹ “*...icra dairesi tarafından tapu siciline bildirilir.*

.....*Bu hususlar da tapu siciline bildirilir.*

6103 sayılı kanunla yapılan değişiklik sırasında, yürürlükten kaldırılmış bulunan 6762 sayılı Ticaret Kanunu'nun 892. maddesine paralel bir hükme, yeni 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmemiş olduğundan, bu düzenlemenin sonucu olarak da İİK.'nin 92. maddesinden önceki kanunun 892. maddesine atıf yapan 4. fıkrası, zorunlu olarak yürürlükten kaldırılmıştır.

XXX. Kanun'un 97. maddesinin yedinci fıkrasında³² ve on üçüncü fıkrasında³³ yapılan değişikliklerle,

-İİK'nun "*gemi*" ve "*gemi sicili*" sözcüklerinin geçtiği maddelerinde yapılan değişikliğe paralel olarak; maddenin yedinci fıkrasında bulunan "*kiralanan yer veya sicile kayıtlı gemilerdeki*" ibaresi "*kiralanan taşınmaz veya gemilerdeki hapis hakkına tabi...*" şeklinde değiştirilmiştir. Bu suretle "*kiralanan gemilerdeki hapis hakkına tabi eşya*" ile ilgili düzenleme yalnızca "*sicile kayıtlı gemiler*"e değil "*gemi kira sözleşmesine konu olan her türlü gemiye uygulananca nitelikte*" olduğundan, yapılan değişiklik uyarınca hükmün uygulama alanı "*her türlü gemiye teşmil edilecek şekilde*" genişletilmiştir.

-Kanun'un diğer maddelerinde -yani 67., 68., 68/a., 69., 72., 89., 169/a., ve 170. maddelerinde- yapılan değişikliğe paralel olarak maddede yer alan "*yüzde kırk*" oranı "*yüzde yirmi*" olarak değiştirilmiştir.

XXXI. Kanun'un 99. maddesinde³⁴ yapılan değişiklik;

- Borçlunun elinde haczettiği malları İİK. mad. 88/II uyarınca icra müdürü, ancak «alacaklı kabul ederse (muvafakat ederse) borçluda -yediemin olarak- bırakabilirken, üçüncü kişinin elinde haczettiği -ve üçüncü kişinin üzerinde 'mülkiyet hakkına dayanarak' istihkak iddiasında bulunduğu- malları alacaklı, İİK. m. 88/II, 4949 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önce, istese de, üçüncü kişiden alamıyor ve üçüncü kişiye «yediemin» olarak bırakıyorken, 4949 sayılı Kanun ile İİK. mad. 88/II, c: 3'ün "*üçüncü şahsın elinde bulunan mallar haczedilince, alacaklının muvafakati ve üçüncü şahsın kabulü halinde üçüncü şahsa yediemin olarak bırakılır*" şeklinde değiştirilmesinden sonra, bu malların, malları elinde bulunduran -ve istihkak iddiasında bulunan- üçüncü kişiye yediemin olarak bırakılması ancak "*haciz talebinde bulunmuş olan alacaklının muvafakati ile*" mümkün olabilir hale gelmişti...

6352 sayılı Kanun ile İİK'nun 88/2. maddesi "*... üçüncü şahsın elinde bulunan taşınır mallar haczedildiğinde, üçüncü şahsın kabulü halinde üçüncü*

³²

"kiralanan taşınmaz veya gemilerdeki hapis hakkına tabi....."

³³ "*...istifası geciken miktarın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere...*"

³⁴ "*Haczedilen şey, borçlunun elinde olmayıp da üzerinde mülkiyet veya diğer bir aynı hak iddia eden üçüncü kişi nezdinde bulunursa, bu kişi yedieminliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. İcra müdürü, üçüncü kişi aleyhine icra mahkemesinde istihkak davası açması için alacaklıya yedi gün süre verir. Bu süre içinde icra mahkemesine istihkak davası açılmaz ise üçüncü kişinin iddiası kabul edilmiş sayılır. Alacaklı tarafından süresinde açılan dava sonuçlanıncaya kadar, haczedilen malın satışı yapılamaz. Haczin, üçüncü kişinin yokluğunda yapılması ve üçüncü kişi lehine istihkak iddiasında bulunulması halinde de bu fıkra hükmü uygulanır.*"

şahsa yediemin olarak bırakılır. Mallar satış mahalline getirilmediği takdirde muhafaza altına alınabilir veya yediemin değişikliği yapılabilir." ş ekinde değiştirilmiş, bu değişikliğe paralel olarak, İİK'nun 99. maddesi de *"haczedilen şey borçlunun elinde olmayıp da üzerinde mülkiyet veya diğer bir aynı hak iddia eden üçüncü kişi nezdinde bulunursa, bu kişi yedieminliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz."* ş ekinde değiştirilmiştir.

-«*Haczedilen malın üçüncü kişinin elinde bulunması halinde*» İİK. mad. 99 uyarınca istihkak davası açılınca, alacaklının hacizli malın satışını talep edemeyeceği ve bu talep doğrultusunda icra müdürlüğünce hacizli malın satışının yapıp yapılamayacağı konusunda **Yargıtay 12. Hukuk Dairesi** ile *"istihkak davaları konusunda"* verilen kararları temyizen incelediği dönemde **Yargıtay 21. Hukuk Dairesi** arasındaki görüş ayrılığına son verilmesi amacıyla maddede değişiklik yapılarak *"alacaklı tarafından süresinde açılan dava sonuçlanıncaya kadar haczedilen malın satışının yapılamayacağı"* konusunda maddeye açıklık getirilmiştir...

-*"Haczin, üçüncü kişinin yokluğunda yapılması ve üçüncü kişi lehine istihkak iddiasında bulunulması halinde de, bu fıkra hükmünün uygulanacağı"* maddede ayrıca öngörülmüştür.

XXXII. Kanun'un 106. maddesinin birinci fıkrasında³⁵ yapılan değişiklik;

Hacizden itibaren t a ş ı n ı r mallarda bir yıl olan *"satış isteme süresi"* altı aya, t a ş ı n m a z mallarda iki yıl olan *"satış isteme süresi"*de bir yıla indirilmiştir.

Bu suretle icra takibinin daha kısa sürede sonuçlandırılması amaçlanmıştır...

XXXIII. Kanun'un 110. maddesinde³⁶ yapılan değişiklik;

-*"İcra müdürü tarafından verilecek karar gereğince gerekli giderin on beş gün içinde depo edilmemesi halinde, haczedilmiş mal üzerindeki haczinkalkacağı"*öngörülmüştür.

Yine yapılan değişiklik *"hacizli malın satılması yönündeki talebin bir defa geri alınabileceği"* kabul edilmiştir.

-*"Haczedilen resmi sicile kayıtlı malların, icra dairesiyle yapılacak yazışmalar sonucunda haczin kalktığıнын tespit edilmesi halinde, sicili tutan idare ta-*

³⁵ *"Alacaklı, haczolunan mal taşınır ise hacizden itibaren altı ay, taşınmaz ise hacizden itibaren bir yıl içinde satılmasını isteyebilir."*

³⁶ *Bir malın satılması kanuni müddet içinde istenmez veya icra müdürü tarafından verilecek karar gereği gerekli gider on beş gün içinde depo edilmezse veya talep geri alınıp da kanuni müddet içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalkar. Hacizli malın satılması yönündeki talep bir defa geri alınabilir.*

Haczedilen resmi sicile kayıtlı malların, icra dairesiyle yapılacak yazışmalar sonucunda haczinin kalktığıнын tespit edilmesi hâlinde, sicili tutan idare tarafından haciz şerhi terkin edilir ve işlem ilgili icra dairesine bildirilir."

Birinci fıkra gereğince haczin kalkmasına sebebiyet veren alacaklı o mala yönelik olarak, haczin konulması ve muhafazası gibi tüm giderlerden sorumlu olur.

rafından, haciz şerhinin terkin edileceği ve bu işlemin ilgili icra dairesine bildirileceği" maddeye eklenmiştir.

-*"Birinci fıkra gereğince haczin kalkmasına sebebiyet veren alacaklının, o mala yönelik olarak haczin korunması ve muhafazası gibi tüm giderlerden sorumlu olacağı"* keza yapılan değişiklik sonucunda maddeye eklenmiştir.

XXXIX. Kanun'un 112. maddesinin birinci fıkrasında³⁷ yapılan değişiklik;

Uygulamada taşınır malların –iş yoğunluğu nedeniyle- icra dairelerince satış talebinden sonra *bir ay içinde* satılamadığı görüldüğü için, yapılan bu değişiklikle, *"taşınır malların iki ay içinde satılması"* öngörülmüştür...

Kuşkusuz, satışı istenen taşınır malın, *satış talebinden iki ay geçtikten sonrasatılmış* olması, yapılan satışın geçersizliğine (ve satışın feshinin istenmesine) neden olmaz...

XXXV. Kanun'un 114. maddesinin üçüncü fıkrasında³⁸ yapılan değişiklik ve maddeye eklenen yeni fıkralarla;

-Taşınır satışlarında satış ilanının *"elektronik ortamda"* da yapılması öngörülmüştür. Böylece *"açık artırmaya katılımı artırmak, malın gerçek değerinde satılmasını sağlamak ve satış masraflarını azaltmak"* amaçlanmıştır.

-Ayrıca, açık artırmaya katılımı en üst düzeye çıkarmak ve malın gerçek değerinden satılmasını sağlamak amacıyla, *"teminat verilmesi şartıyla elektronik ortamda teklif verilerek de artırmaya iştirak edilebileceği"* düzenlenmiştir.

Elektronik ortamda teklif verme;

a) Birinci ihalede; ihale tarihinden *on gün önce* başlayacak ve ihalenin tamamlanacağı *önceki gün sonunda* sona erecektir.

b) İkinci ihalede ise; birinci ihaleden sonraki *beşinci gün* başlayıp, ikinci ihalenin tamamlanacağı *günden önceki gün sonunda* sona erecektir.

İki ihale arasında *en az on günlük bir süre* bulunacaktır.

Elektronik ortamda verilecek teklifler; haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin *yüzde ellisinden az* olamayacaktır.

³⁷ *"Taşınır mallar satış talebinden nihayet iki ay" içinde satılır.*

³⁸ *"Satış ilanı elektronik ortamda da yapılır."*

"Açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanır. Elektronik ortamda teklif verme, birinci ihale tarihinden on gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer; ikinci ihalede ise elektronik ortamda teklif verme birinci ihaleden sonraki beşinci gün başlar, en az on gün sonrası için belirlenecek ikinci ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde ellisinden az olamaz; teklif vermeden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde teminat gösterilmesi zorunludur.

Satışa çıkarılan taşınır üzerinde hakkı olan alacaklının alacağı yukarıdaki fıkarda yazılı oranda ise artırmaya iştiraki halinde ayrıca pey akçesi ve teminat aranmaz."

Elektronik ortamda teklif vermeden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde teminat gösterilmesi gerekecektir. Ancak; satışa çıkarılan taşınır üzerinde alacaklının alacağının haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde bulunması halinde, artırmaya iştirak edenin ayrıca pey akçesi veyateminat göstermesi aranmayacaktır.

Bu söylenenleri iki örnekle şöyle açıklayabiliriz:

A) Satışa çıkarılan taşınırın **birinci ihale** tarihinin; 11.01.2012, **ikinci ihale** tarihinin ise 21.01.2012 olarak belirlendiğini farz edersek; birinci ihale için elektronik ortamda teklif verme süresinin başlangıcı; 01.01.2012 tarihi olacak ve teklif verme süresi 10.01.2012 tarihinde sona erecektir. İkinci ihale için elektronik ortamda tekli verme süresinin başlangıcı; 16.01.2012 tarihi olacak ve teklif verme süresi 20.01.2012 tarihinde sona erecektir...

B) Satışa çıkarılan taşınırın **birinci ihale** tarihinin; 11.01.2012, **ikinci ihale** tarihinin ise 26.01.2012 olarak belirlendiğini farz edersek; birinci ihale için elektronik ortamda teklif verme süresinin başlangıcı; 01.01.2012 tarihi olacak ve teklif verme süresi 10.01.2012 tarihinde sona erecektir. İkinci ihale için elektronik ortamda tekli verme süresinin başlangıcı; 16.01.2012 tarihi olacak ve teklif verme süresi 25.01.2012 tarihinde sona erecektir...

XXXVI. Kanun'un 115. maddesinde³⁹ yapılan değişiklikle;

-Kanun'un 114. maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak, ihalenin:

√ "İlanda belirtilen yer, gün ve saatte yapılacağı",

√ "Elektronik ortamda verilen en yüksek teklif esas alınarak başlatılacağı",

√ "Artırma bedelinin malın tahmin edilen bedelinin yüzde ellisini bulması (ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan diğer alacaklar o malla temin edilmişse bu suretle rüçhanı olan alacakların mecmuundan fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paraların paylaşılması masraflarını aşması) gerekeceği",

√ "Birinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı miktara ulaşılmazsa satışın icra memuru tarafından geri bırakılacağı, ikinci ihalede, alıcı

³⁹ "İhalenin yapılması:

Birinci ve ikinci ihale icra memuru tarafından, ilanda belirlenen yer, gün ve saatte, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif üzerinden başlatılır. Satışa çıkarılan mal üç defa artırıldıktan sonra, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif değerlendirilerek, en çok artırana ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin malın tahmin edilen bedelinin yüzde ellisini bulması ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan diğer alacaklar o malla temin edilmişse bu suretle rüçhanı olan alacakların mecmuundan fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paraların paylaşılması masraflarını aşması gerekir.

Birinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı miktara ulaşılmazsa satış icra memuru tarafından geri bırakılır.

İkinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse satış talebi düşer."

çıkılmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse satış talebinin düşeceği”

ö n g ö r ü l m ü ş t ü r...

-6352 sayılı Kanunla İİK.'un 115. maddesinde değişiklik yapılmadan *önceki dönemde*; “artırmaya yazılı teklifle girilebilip girilemeyeceği” hakkında yasa da bir açıklık bulunmadığından, bu konu gerek **doktrinde**, gerek **uygulamada** tartışma ve tereddüt konusu olmuştur. **Doktrinde** genellikle “*artırmaya bu şekilde katılmanın mümkün olması gerektiği*” belirtilmekteydi. **Yüksek mahkeme** de, ihaleye fiilen katılmadan -ihale günü, ihale yerine, ihale saatinde gelmeden- dışarıdan (icra dairesi vasıtasıyla) dilekçe göndererek katılmanın mümkün olduğunu -oyçokluğu ile- önce kabul etmişken, d a h a s o n r a -oybirliği ile- bu şekilde satışa katılmayı -**kanımızca**, hatalı olarak- geçersiz saymıştı. Uygulamada da, özellikle talimat yazarak (istinabe ile) yaptırılan artırmalara, takibin yapıldığı (talimat gönderen, istinabe eden) yerde bulunan alacaklının, yazılı taleple artırmaya katıldığı -örneğin; “satışa çıkarılan mallara, alacağına mahsuben ikinci artırma gününde ...TL’na almaya talip olduğunu” bildirdiği- görülmekteydi.

İİK.'nun 115. maddesi "*Birinci ve ikinci ihale icra memuru tarafından, ilanda belirlenen yer, gün ve saatte, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif üzerinden başlatılır. Satışa çıkarılan mal üç defa bağırıldıktan sonra, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif de değerlendirilerek, en çok artırana ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin malın tahmin edilen bedelinin yüzde ellisini bulması ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan diğer alacaklar o malla temin edilmişse bu suretle rüçhanı olan alacakların mecmuundan fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paraların paylaştırılmasında masraflarını aşması gerekir*" şeklinde yeniden düzenlenmiş olduğundan, yapılan açık artırmalara bundan sonra "*elektronik ortamda teklifte bulunularak da*" katılmak mümkün olabilecektir...

XXXVII. Kanun'un 116. maddesi –Kanun'un yukarıda açıklanan 115. maddesinde yapılan değişiklik doğrultusunda- 6352 sayılı Kanun'un 105/I. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Kanun'un yeni 115. maddesinde hem *birinci artırma* ve hem de *ikinci artırma* düzenlenmiş olduğu için, yürürlükten kaldırılan 116. maddesinde düzenlenen "*ikinci artırma*"ya ilişkin hükümlerin kaldırılması gerekmiştir...

XXXVIII. Kanun'un 118. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere eklenen yeni cümle⁴⁰ ile yapılan değişiklik;

-Kanun'un 9. maddesinde yapılan değişikliğe paralellik sağlamak amacıyla -hatırlanacağı gibi; yapılan yeni düzenleme ile "*icra ve iflas dairelerine yapılacak her türlü nakdi ödemelerin Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülecek bankalarda icra ve iflas dairesi adına açılacak hesaplara yapılması*" kabul edilmiş olduğundan- "*icra dairesi dışında tahsil edilen paraların en geç tahsila-*

⁴⁰ “...mühlet verebilir. *Daire dışında tahsil edilen paralar en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere, icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir. Satılan mal...*”

tın yapıldığı günü takip eden ilk işgünü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere, icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edileceği” öngörülmüştür.

-Maddenin birinci fıkrasının “*verilen mühlet içinde müşteri, bedelin hepsini vermezse, icra dairesince mal yeniden artırmaya çıkarılır ve 116ncı maddenin 2nci fıkrası tatbik olunur*” şeklinde son cümlesi -İİK.’nın 116 ncı maddesi (6352 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sırasında yürürlükten kaldırılmış olduğu için)- madde metninden çıkarılmıştır. Yani yürürlükten kaldırılmıştır.

Yapılan değişiklikle; maddenin birinci fıkrasının dördüncü (son) cümlesinin “*verilen mühlet içinde müşteri bedelin hepsini vermezse, icra dairesince mal yeniden artırmaya çıkarılır*” şeklinde bölümünün madde metninden çıkarılmış (yürürlükten kaldırılmış) olması isabetli olmamıştır. Çünkü bu maddenin diğer fıkra vecümlerinin uygulanabilmesi için –satış bedelinin ödenmemesi üzerine– “*ihalenin icra müdürlüğünce feshedilip (kaldırılıp), (taşınır) malın yeniden artırmaya çıkarılması*” zorunludur...

Maddenin değişiklikten önceki şeklinde; birinci fıkranın dördüncü (son) cümlesinde yer alan –ihale bedelinin alıcı tarafından süresinde ödenmemesi üzerine, malın yeniden artırmaya çıkarılması halinde, ihalenin yapılabilmesi için, teklif edilen bedelin (ileri sürülen peyin), yapılacak yeni artırmada (tamamlayıcı artırmada) ihale bedelinin alıcı tarafından ödenmemesi ister birinci ister ikinci artırmada olsun- “116. maddenin ikinci fıkrasına uygun olması” yani; %40 + paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını (ve varsa; rüçhanlı alacakları) karşılaması gerekiyordu...

Yapılan yeni değişiklikle; “116 ncı maddenin ikinci fıkrasına yapılan atıfla ilgili cümle, madde metninden çıkarılmış (yürürlükten kaldırılmış) olduğu için, bundan sonra İİK.’nın 118 inci maddesi uyarınca yapılacak yeni (tamamlayıcı) artırmalarda, ihalenin yapılabilmesi için; %50+paraya çevirme ve paylaşırma masraflarının (ve varsa; rüçhanlı alacakların) karşılanması” gerekecektir...

XXXIX. Kanun’un 123. maddesinde⁴¹ yapılan değişiklikle;

-Kanun’un 112. maddesinde *taşınırsatışlarının satış isteme süresi konusunda yapılan yeni düzenleme ile uyum sağlanması amacıyla, taşınmazlardaki ay olan satış süresi üç ay olarak değiştirilmiştir.*

-Kuşkusuz satışı istenen taşınmaz malın, *satış talebinden üç ay içinde icra dairesi tarafından açık artırmayla satılmaması* yani üç aydan sonra satılmış olması, yapılan satışın geçersizliğine (ve satışın feshinin istenmesine) neden olmaz...

⁴¹ “Taşınmazlar, satış talebinden nihayet üç ay içinde...”

XL. Kanun'un 124. maddesinin üçüncü fıkrasında⁴² yapılan değişiklik-
le;

Kanun'un 115nci maddesinde yapılan değişikliklere paralellik sağlamak amacıyla;

“Elektronik ortamda teklif verilebilmesi için, satışa konu taşınmazın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde teminat verilmesi gerektiği”

öngörülmüştür. Böylece haczedilen taşınmazın satışının; “daha çok kişiye duyurulması”, “değerinde satılması”, “alıcıların satış mahalline gelmeksizin elektronik ortamda teklif verebilmeleri”, “takibin kısa sürede sonuçlandırılması” amaçlanmıştır.

XLI. Kanun'un 126. maddesinde⁴³ yapılan değişiklik-
le;

-Kanun'un 114,115 ve 124üncü maddelerinde yapılan değişikliklerle paralellik sağlamak amacıyla;

⁴² “Şartnameye, artırmaya iştirak edeceklerin taşınmazın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi etmeleri, elektronik ortamda teklif vererek artırmaya katılacakların teminat göstermeleri gerektiği ve elektronik ortamda teklif vermeye ilişkin hususlar yazılır.”

⁴³ “Artırma ilanı, artırma hazırlıkları ve ilgililere ihtar

Satış, açık artırma ile yapılır. Birinci ve ikinci ihalenin yapılacağı yer, gün ve saat önceden ilan edilir.

İlan, birinci ihale tarihinden en az bir ay önce yapılır. İlan edilen metnin esasa müessir olmayan maddi hatalar nedeniyle tekrarlanması gerektiğinde, ihale tarihi değiştirilmeksizin hata ilanen düzeltilir. Ancak bu düzeltme ilanının tarihi ile ihale tarihi arasında yedi günden az zaman kalmış ise daha önce ilan edilen günden yedi iş günü sonrası için tespit edilecek günde satış yapılacağı düzeltme ilanında belirtilir. Bu düzeltme ilanı ilgililere ayrıca tebliğ edilmez.

Yapılacak ilana, satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, tahmin edilen kıymeti, bulunduğu yer; birinci ve ikinci ihalenin yapılacağı yer, gün ve saat; artırmaya iştirak edeceklerin haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi etmeleri gerektiği; diğer bilgilerin nereden ve ne suretle öğrenilebileceği hususları yazılır. Ayrıca, ipotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin taşınmaz üzerindeki haklarını, hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbetleri ile onbeş gün içinde icra dairesine bildirmeleri gerektiği yazılır; aksi halde, hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları da ilave edilir. Bu ihtar irtifak hakkı sahiplerine de yapılır.

Açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanır. Elektronik ortamda teklif verme, birinci ihale tarihinden yirmi gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer; ikinci ihalede ise elektronik ortamda teklif verme birinci ihaleden sonraki beşinci gün başlar, en az yirmi gün sonrası için belirlenecek ikinci ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde ellisinden az olamaz; teklif vermeden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde teminat gösterilmesi zorunludur.

Satışa çıkarılan taşınmaz üzerinde hakkı olan alacaklının alacağı yukarıdaki fıkrada yazılı oranda ise artırmaya iştiraki halinde ayrıca pey akçesi ve teminat aranmaz.

114 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları taşınmazın satış ilanı hakkında da uygulanır.”

√ *Satışın açık artırmayla yapılacağı hükme bağlanarak, satış ilanının elektronik ortamda da yapılmasına yönelik düzenleme öngörülmüştür.*

√ *Ayrıca, açık artırmada teklif verilebilmesine, elektronik ortamda verilebilecek tekliflerin miktarına, elektronik ortamda teklif vermenin süresine ilişkin ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir.*

Yapılan yeni düzenleme ile; “ihale mahalline gelmeden elektronik ortamda teklif verilebilmesi”, “satış ilanının mümkün olduğunca fazla kişiye ulaştırılabilmesi”, “malın değerinde satılabilmesi” ve “borçlunun mağdur edilmeden icra takibinin kısa sürede sonuçlandırılması” amaçlanmıştır.

- Taşınmazın satışı *açık artırma* ile yapılacak, **b i r i n c i** ve **i k i n c i** ihalenin yapılacağı yer, gün ve saat önceden ilân edilecektir.

- İlân, birinci ihale tarihinden *en az bir ay önce* yapılacak, ilan edilen metnin *esasa etkili olmayan maddi hatalar* nedeniyle tekrarlanması gerektiğinde, ihale tarihi değiştirilmeksizin hata ilanen düzeltilenecektir...

-Yapılacak ilana, “*satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli nitelikleri, tahmin edilen kıymeti, bulunduğu yer; artırmaya iştirak edeceklerin haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi etmeleri gerektiği, diğer bilgilerin nereden ve ne suretle öğrenilebileceği*” hususları yazılacaktır...

Ayrıca, “ipotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin taşınmaz üzerindeki haklarını... icra dairesine bildirmeleri gerektiği” yazılacaktır...

- “*Açık artırmaya, elektronik ortamda teklif verme yoluyla*” başlanacaktır.

Elektronik ortamda teklif verme;

a) Birinci ihalede; ihale tarihinden *yirmi gün önce* başlayacak ve ihalenin tamamlanacağı *önceki gün sonunda* sona erecektir.

b) İkinci ihalede ise; birinci ihaleden sonraki *beşinci gün* başlayıp ikinci ihalenin tamamlanacağı *günden önceki gün sonunda* sona erecektir.

İki ihale arasında en az *yirmi günlük bir süre* bulunacaktır.

Elektronik ortamda verilecek teklifler, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin *yüzde ellisinden az* olamayacaktır.

Elektronik ortamda teklif vermeden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin *yüzde yirmisi* nispetinde teminat gösterilmesi gerekecektir. Ancak; satışa çıkarılan taşınmaz üzerinde alacaklının alacağının haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin *yüzde yirmisi* nispetinde bulunması halinde, artırmaya iştirak edenin ayrıca teminat göstermesi gerekmeyecektir.

Bu söylenenleri iki örnekle şöyle gösterebiliriz:

1-Satışa çıkarılan taşınmazın birinci ihale tarihinin; **31.08.2012, ikinci ihale** tarihinin ise **20.09.2012** olarak belirlendiğini farz edersek; birinci ihale için *elektronik ortamda teklif verme süresinin başlangıcı; 11.08.2012 tarihi olacak ve teklif verme süresi 30.08.2012 tarihinde sona erecektir.* İkinci ihale için

elektronik ortamda teklif verme süresinin başlangıcı; 05.09.2012 tarihi olacak ve teklif verme süresi; 19.09.2012 tarihinde sona erecektir...

2-Satışa çıkarılan taşınmazın **birinci ihale** tarihinin; 31.08.2012, **ikinci ihale** tarihinin ise 25.09.2012 olarak belirlendiğini farz edersek; birinci ihale için elektronik ortamda teklif verme süresinin başlangıcı 11.08.2012 tarihi olacak ve teklif verme süresi 30.08.2012 tarihinde sona erecektir. İkinci ihale için elektronik ortamda teklif verme süresinin başlangıcı 05.09.2012 tarihi olacak ve teklif verme süresi 24.09.2012 tarihinde sona erecektir...

-Taşınır satışlarında “artırma hazırlık tedbirleri”ni düzenleyen “Kanun’un 114üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları, taşınmazların satış ilanı hakkınca da” uygulanacaktır.

XLII. Kanun’un 127. maddesinde⁴⁴ yapılan değişiklikle;

Satış ilanının tebliğinde, satış konu taşınmaz üzerinde hak sahibi olan ilgililerin adreslerinin tapuda kayıtlı olmaması durumunda, 6099 sayılı Kanun’la 7201 sayılı Tebligat Kanunu’nda yapılan değişikliğe paralel olarak, “varsa adres kayıt sistemindeki adreslerin tebligat adresleri olarak kabul edileceği” hükmüne bağlanmış ve “bunların dışında ayrıca adres tahkiki yapılamayacağı, gazete veya elektronik ortamda yapılan satış ilanlarının tebligat yerine geçeceği” öngörülmüştür.

XLIII. Kanun’un 129. maddesinde⁴⁵ yapılan değişiklikle;

-Taşınır satışları bakımından getirilen yeni satış usulünün, taşınmazlar bakımından da uygulanması amacıyla Kanun’un 129. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Böylece “açık artırmaya katılımı en üst düzeye çıkarmak”, “malın gerçek değerinde satılmasını sağlamak” ve “satış masraflarının azaltılması” amaçlanmıştır. Ayrıca “elektronik ortamda teklif verilerek de artırmaya iştirak edilebileceği” öngörülmüştür.

-Birinci ve ikinci ihale icra memuru tarafından, ilanda belirtilen yer, gün, ve saatte, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif üzerinden başlatılacaktır.

⁴⁴ “İlanın birer sureti borçluya ve alacaklıya ve taşınmazın tapu siciline kayıtlı bulunan ilgililerinin tapuda kayıtlı adresleri varsa bu adreslerine tebliğ olunur. Adresin tapuda kayıtlı olmaması hâlinde, varsa adres kayıt sistemindeki adresleri tebligat adresleri olarak kabul edilir. Bunların dışında ayrıca adres tahkiki yapılmaz, gazetede veya elektronik ortamda yapılan satış ilanı tebligat yerine geçer.”

⁴⁵ Birinci ve ikinci ihale icra memuru tarafından, ilanda belirlenen yer, gün ve saatte, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif üzerinden başlatılır. Taşınmaz üç defa bağırıldıktan sonra, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif değerlendirilerek, en çok artırana ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin malın tahmin edilen bedelinin yüzde ellisini bulması ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan diğer alacaklar o malla temin edilmişse bu suretle rüçhanı olan alacakların mecmuundan fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paraların paylaşılması masraflarını aşması gerekir, Birinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı miktara ulaşılmazsa satış icra memuru tarafından geri bırakılır. İkinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse satış talebi düşer.”

Taşınmaz üç defa bağırıldıktan sonra, *elektronik ortamda verilen en yüksek teklif* de değerlendirilerek, en çok artırana ihale edilecektir. Ancak, artırma bedelinin, malın tahmin edilen bedelinin *yüzde ellisini* bulması ve satış isteyen alacağına *rüşhanı olandığer alacaklar* o malla temin edilmişse, bu suretle rüşhanı olan alacakların mecmuundan fazla olması ve bundan başka *paraya çevirme ve paraların paylaşılması masraflarını* aşması gerekecektir.

Birinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı miktara ulaşılmazsa satış, icra memuru tarafından geri bırakılacaktır.

İkinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse, satış talebi düşecektir.

XLIV. Kanun'un 136. maddesinde⁴⁶ yapılan değişiklikle;

-Maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde TTK'nun 1383. maddesinin birinci fıkrasında yer alan temel kural tekrar edilmiş ve *"bayrağına bakılmaksızın sicile kayıtlı bütün gemilerin İİK'nun taşınmazların satışına ilişkin hükümlerine tabi olacağı"* vurgulanmıştır.

Yeni düzenlemede; İİK'nun 23. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinden *"gemi ipoteği"* ibaresi çıkarılmış olduğundan, bu maddenin –yani 136. Maddenin- birinci fıkrasının ikinci cümlesine de bu doğrultuda bir ekleme yapılmıştır.

-Maddenin önceki başlığı *"Gemiler hakkında"* iken *"Taşınmazların satışına ilişkin hükümlerin gemilere uygulanması"* olarak değiştirilmiştir.

XLV. Kanun'un 144. maddesinde yapılan değişiklikle;

Maddenin *"gemi siciline kayıtlı olan bir gemiyi paraya çeviren icra dairesi, onun üzerindeki ipotek ve intifa haklarına ait kayıtların sicilden terkin ve nakillerini de yaptırır"* şeklinde beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılarak yeni kabul edilen İİK.'nin **144/a** maddesine–"üçüncü fıkra" olarak- konulmuştur.

⁴⁶ **"Taşınmazların satışına ilişkin hükümlerin gemilere uygulanması"**
Taşınmaz malların satışına ilişkin hükümler, bayrağı dikkate alınmaksızın gemi siciline kayıtlı bütün gemiler hakkında da uygulanır. Bu hükümlerde geçen "tapu sicili" terimi gemi sicilini, "ipotek" terimi gemiipoteklerini ve "irtifak hakkı" terimi sicile kayıtlı gemiler üzerindeki intifa hakkını ifade eder."

XLVI. Kanun’a eklenen yeni 144/a maddesi ile⁴⁷;

-“*Paranın paylaştırılması*”na ilişkin hükümlerin (İİK. 138-144) “*gemiler hakkında*” nasıl uygulanacağını göstermek üzere yeni 144/a maddesinin kabul edilmesi uygun görülmüştür. Bu düzenleme uyarınca “paranın paylaştırılması”na ilişkin İİK.’nun 138-144. maddelerindeki hükümler, “*bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın*” bütün gemilerin satışı halinde uygulanacaktır. Ancak, sıra cetveli bakımından, TTK.’nun 1389-1397. maddelerinde gemiler için özel hükümler kabul edilmiş olduğundan, bu hükümlerin saklı tutulması gerekmiştir.

-Konu bütünlüğü sebebiyle, İİK.’nun 144 üncü maddesinin (6763 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin (j) bendi uyarınca eklenmiş) *beşinci fıkrası* hükmünün, bu maddeden –yukarıda İİK.’nun 144. maddesinde yapılan değişikliğe ilişkin açıklamamızda belirtildiği şekilde- çıkartılıp yeni **144/a maddesinin ikinci fıkrasına** alınması uygun görülmüştür.

-“*Yabancı sicile kayıtlı gemiler*” bakımından, TTK.’nun 1366 ncı maddesinin dördüncü fıkrası ve 1384 üncü maddesi hükümlerine uygun olarak, “*bu gemileri paraya çeviren icra dairesinin, sicile kayıtlı ipotek ve intifa haklarına ait kayıtların terkin veya nakillerinin yapılması için geminin bayrağını taşıdığı devletin en yakın Konsolosluğu’na bildirimde bulunması*” öngörülmüştür.

XLVII. Kanun’un 150/e. maddesinde⁴⁸ yapılan değişiklik;

Ödeme veya icra emrinin tebliğinden itibaren taşınır rehinlerinde bir yıl olan “*satış isteme süresi*” **altı aya**, taşınmaz rehinlerinde ise iki yıl olan “*satış isteme süresi*” **bir yıla** indirilmiştir.

XLVIII. Kanun’un 153. maddesinde yapılan değişiklik;

Maddenin “*Türk Ticaret Kanunu’nun gemi ipoteği hakkındaki 930 ve 931. maddeleri mahfuzdur*” şeklindeki üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

⁴⁷ “*Paranın paylaştırılmasına ilişkin hükümlerin gemilere uygulanması*
Paranın paylaştırılmasına ilişkin hükümler, gemilerin satışı hâlinde de uygulanır. Şu kadar ki, 140 ıncı madde uyarınca yapılacak sıra cetveli, bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın, bütün gemiler hakkında Türk Ticaret Kanununun 1389 ilâ 1397 nci maddesi hükümlerine tâbidir.

Türk gemi siciline kayıtlı olan gemiyi paraya çeviren icra dairesi, sicile kayıtlı ipotek ve intifa haklarına ait kayıtların terkin veya nakillerini yaptırır; yabancı sicile kayıtlı gemilerde, bu işlemin yapılması için geminin bayrağını taşıdığı devletin en yakın konsolosluğuna bildirimde bulunur.”

⁴⁸ Alacaklı, taşınır rehnin satışını ödeme veya icra emrinin tebliğinden itibaren **altı ay** içinde, taşınmaz rehnin satışını da aynı tarihten itibaren **bir yıl** içinde isteyebilir.”

XLIX. Kanun'un eklenen yeni 153/a maddesi ile⁴⁹;

-İİK.'nda gemilere ilişkin çok sayıda açık kurala yer verilmiş olmasına rağmen, "Beşinci Bâp"ta düzenlenen "*rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takibe*" ilişkin hükümlerde bu yönde bir açıklık sadece 153 üncü maddenin üçüncü fıkrasında, ipotek alacaklısının temerrüdü bakımından bulunmaktadır. Bu sebeple yeni 153/a maddesi kabul edilerek, "*rehnin paraya çevrilmesine ilişkin hükümlerin, TTK.'nda gösterilen genel kurallar doğrultusunda nasıl uygulanacağı*" açıklığa kavuşturulmuştur.

-Yeni 153/a maddesinin birinci fıkrası, TTK.'nun 1380inci maddesinde yer alan kuralı, İİK.bakımından tekrar etmektedir. Buna göre; "*hapis hakkının ve gemi alacaklısına tanınan rehin hakkının paraya çevrilmesi*"nde, taşınır rehninin paraya çevrilmesine ilişkin hükümler işletilecektir; çünkü, bu rehin hakları sicile tescil edilmeyen kanunî rehin hakları niteliğindedir. Sicile kayıtlı olmayan bir gemi üzerinde sözleşme ile kurulan taşınır rehninin paraya çevrilmesinde de aynı hükümler uygulama alanı bulacaktır; çünkü, TTK.'nun 936 ncı maddesi uyarınca gemiler "*taşınır*" hükmündedir ve Kanun'un 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca değiştirilen İİK.'nun 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesine göre; gemilere "*taşınır*" hükümleri uygulanacaktır; dolayısıyla gemi üzerinde taşınır rehni de, İİK.'nun 145 ve devamındaki madde hükümlerine göre paraya çevrilecektir.

-Yeni 153/a maddesinin ikinci fıkrası, TTK.'nun 1381inci maddesinde yer verilenilkeyi tekrarlamaktadır. Buna göre; İİK.'nun 148 ilâ 150/d maddeleri, gemi ipoteklerinin paraya çevrilmesinde uygulama alanı bulacaktır. TTK.'nun 1013üncü maddesi uyarınca tescil edilebilecek kanunî ipotekler, sonuçta "*gemi ipoteği*" niteliğinde olduğundan, hükümde, kanundan ve sözleşmeden doğan bütün gemi ipoteklerini anlatmak üzere kısaca "*gemi ipoteğinin paraya çevrilmesi*" ibaresi kullanılmıştır. İİK.'nun 136ncı maddesi, sadece "*taşınmazların*

⁴⁹ "*Rehnin paraya çevrilmesine ilişkin hükümlerin gemilere uygulanması*

Taşınır rehninin paraya çevrilmesine ilişkin hükümler, bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bir gemi üzerindeki hapis hakkı ile gemi alacağının verdiği rehin hakkının paraya çevrilmesinde de uygulanır.

İpoteğin paraya çevrilmesine ilişkin hükümler, gemi ipoteğinin paraya çevrilmesine de uygulanır. Bu hükümlerde geçen 'taşınmaz' terimi Türkiye'de veya yurt dışında sicile kayıtlı olan gemileri; 'tapu sicili' terimi gemi sicilini ve 'ipotek' terimi gemi ipoteklerini anlatır. Gemi ipoteklerinin paraya çevrilmesinde, geminin ihtiyaten haczedildiği veya geminin sicile kayıtlı olduğu yer icra dairesi yetkilidir.

Taşınır rehninin ve ipoteğin paraya çevrilmesine ilişkin müşterek hükümler, gemiler üzerindeki rehin haklarının paraya çevrilmesine de uygulanır; şu kadar ki, bu Kanunun:

1. 150/e maddesinin birinci fıkrasında öngörülen süre, bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler için üç aydır.

2. 150/h maddesinin yerine Türk Ticaret Kanununun 1377 nci maddesi uygulanır.

3. 151 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yapılacak sıra cetveli, bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler için Türk Ticaret Kanununun 1389 ilâ 1397 nci maddesi hükümlerine göre düzenlenir.

4. 153 üncü maddesinin yerine Türk Ticaret Kanununun 1052 ve 1053 üncü maddeleri uygulanır."

paraya çevrilmesi” ne ilişkin hükümlerin gemilere uygulanması bakımından bir kural getirdiğinden, aynı kuralın İİK.’nun 148 ve devamındaki maddelerde düzenlenen *“ipoteğin paraya çevrilmesi*” ne ilişkin hükümlerin uygulanması bakımından tekrar edilmesi uygun görülmüştür.

-Fıkranın üçüncü cümlesinde, İİK.’nun 148 inci maddesinde, yetkili icra dairesi bakımından yer alan kuralın yerine ve sadece “iki yerdeki icra dairesinin yetkisi” kabul edilmiştir. Buna göre, *birinci seçenek*, TTK.’nun 1364 üncü maddesi uyarınca *“ihtiyatî haciz kararını uygulamış olan icra dairesi”*dir; sadece “Türkiye’de sicile kayıtlı gemiler” bakımından gündeme gelen *ikinci seçenek* ise, “geminin sicile kayıtlı olduğu yer icra dairesi” dir. Dolayısıyla, İİK.’nun 34üncü maddesi, “gemi ipoteklerinin paraya çevrilmesi” nde uygulanmayacaktır.

-Yeni 153/a maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi, *“İİK.’nun 150/e ilâ 153 üncü maddelerinde düzenlenen ‘rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takibe’ ilişkin müşterek hükümlerin, kural olarak, gemiler üzerindeki rehin haklarının paraya çevrilmesinde de uygulanacağını”* öngörmektedir. Ancak hükmün ikinci cümlesinde, dört bent hâlinde istisnalara yer verilmiştir: **Birinci bentte** yer verilen istisna uyarınca; İİK.’nun 150/e maddesinde öngörülen satış isteme süreleri üç aya indirilmiştir; böylece gemilerin satışına ilişkin işlemlerin kısa sürede başlatılması, gemilerindeğer kaybına ve limanların gereksiz işgaline engel olunması amaçlanmıştır. **İkinci bentte**, İİK.’nun uygulamada sorunlara sebep olan 150/h maddesinin uygulanması gemiler bakımından önlenmiş ve bu hükmün yerine “TTK.’nun 1377 nci maddesinde kabul edilen genel ilkelerin işletileceği” açıklanmıştır. **Üçüncü bentte**, “sıra cetveli bakımından yine TTK.’nun 1389 ilâ 1397 nci maddelerinin uygulanacağı”nın bildirilmesi uygun görülmüştür. Nihayet, **dördüncü bentte**, İİK.’nun 153 üncü maddesine 6763 sayılı Kanun’un 42 nci maddesinin (k) bendi uyarınca eklenen üçüncü fıkra, atıflar düzeltilerek alınmıştır.

L. Kanun’un 168. maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde⁵⁰ yapılan değişiklikler;

-Kambiyo senetleri hakkındaki özel takip usullerinde “ödeme emri”ne yazılması gereken hususları düzenleyen bu maddede, Kanun’un “*ilamsız takiplerde takip talebi*”ni düzenleyen 58 inci ve “*ödeme emri*”ni düzenleyen 60ıncı maddelerinde yapılan değişikliklerle paralellik sağlanmıştır.

Bu suretle, borçluya gönderilecek “*örnek 10:ödeme emri*” nde;

1-“*Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, takip talebine yazılması gereken kayıtlar*”,

2-“*Borcun ve takip masraflarının on gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabı ödenmesi ihtarı*”

yazılacaktır...

⁵⁰ “1. *Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, takip talebine yazılması lazım gelen kayıtlar,*

2. *Borcun ve takip masraflarının on gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına ödenmesi ihtarı,*”

- Uygulamadaki önemi nedeniyle ayrıca belirtelim ki; “ilamsız takiplere mahsus ödeme emri” hakkındaki İİK.’nun 60. maddesinde –ve “kambyo senetlerine mahsus takip yoluna ilişkin ödeme emri” hakkındaki İİK.’nun 168. maddesinde ve “kambyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takiplere mahsus ödeme emri” hakkındaki İİK.’nun 171. maddesinde de; “Borcun ve masrafların yatırılacağı banka hesabı”na açıklık getirmek amacıyla; “ödem emri”nde, 7 gün (10 gün), (5 gün) içinde borcun ve masrafların yatırılacağı “icra dairesine ait banka hesabı”nın da bildirilmesi zorunluluğuna ilişkin değişikliğe paralel bir değişikliğin, İİK. mad. 32’de de yapılması *maalesef unutulmuştur. Aynı unutmaya nedeniyle İİK.’nun 146., 149., 149/b., 155. ve 269. maddelerinde de, İİK.’nun 60.,168., 171. maddelerinde yapılmış değişikliğe paralel bir değişikliğe yer verilmemiştir. Bu yasal boşluğun en kısa zamanda -bu maddelerde de aynı doğrultuda değişiklik yapılarak- giderilmesi gerekecektir...*

LI. Kanun’un 169/a maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde⁵¹ yapılan değişiklik;

Kanun’un diğer maddelerinde –yani; 67.,68.,68/a., 69., 72., 89., 97. ve 170. maddelerinde- olduğu gibi, bu maddede yer alanyüzde kırk *icra inkar tazminatı* oranı, günümüzün değişen ekonomik koşulları çerçevesinde yüksek bulunarak, bu oran yüzde yirmi olarak belirlenmiştir.

LII. Kanun’un 170. maddesinin üçüncü fıkrasında⁵² yapılan değişiklik;

Kanun’un diğer maddelerinde –yani; 67.,68.,68/a., 69., 72., 89., 97. ve 169/a. maddelerinde- olduğu gibi, bu maddede yer alan yüzde kırk *icra inkar tazminatı* oranı, günümüzün değişen ekonomik koşulları çerçevesinde yüksek bulunarak, bu oran yüzde yirmi olarak belirlenmiştir.

LIII. Kanun’un 171. maddesinin ikinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde⁵³ yapılan değişikliklerle;

-Kambyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takiplerde “ödem emri”ne yazılması gereken hususları düzenleyen bu maddede, Kanun’un “ilamsız takiplerde takip talebi” ni düzenleyen 58 inci ve “ödem emri” ni düzenleyen 60 ıncı maddelerinde yapılan değişikliklerle paralellik sağlanmıştır.

Bu suretle; borçluya gönderilecek “örnek:12 ödeme emri”nde;

1. Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, takip talebine yazılması lazım gelen kayıtlar,

2. Borcun ve takip masraflarının beş gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına ödenmesi ihtarı,

yazılacaktır...

⁵¹ “...borçlu, diğer tarafın isteği üzerine takip konusu alacağın **yüzde yirmisinden** aşağı olmamak üzere tazminata mahkum edilir.”

⁵² “...borçlu sözü edilen senede dayanan takip konusu alacağın **yüzde yirmisinden** aşağı olmamak üzere...”

⁵³ “1. **Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere**, takip talebine yazılması lazım gelen kayıtlar,

2. **Borcun ve takip masraflarının beş gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına** ödenmesi ihtarı,”

- Uygulamadaki önemi nedeniyle ayrıca belirtelim ki; “ilamsız takiplere mahsus ödeme emri” hakkındaki İİK.’nun 60. maddesinde –ve “kambyo senetlerine mahsus takip yoluna ilişkin ödeme emri” hakkındaki İİK.’nun 168. maddesinde ve “kambyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takiplere mahsus ödeme emri” hakkındaki İİK.’nun 171. maddesinde de; “Borcun ve masrafların yatırılacağı banka hesabı” na açıklık getirmek amacıyla; “ödem emri”nde, 7 gün (10 gün), (5 gün) içinde borcun ve masrafların yatırılacağı “icra dairesine ait banka hesabı”nın da bildirilmesi zorunluluğuna ilişkin değişikliğe paralel bir değişikliğin, İİK. mad. 32’de de yapılması *maalesef unutulmuştur. Aynı unutmada nedeniyle İİK.’nun 146., 149., 149/b., 155. ve 269. maddelerinde de, İİK.’nun 60.,168., 171. maddelerinde yapılmış değişikliğe paralel bir değişikliğe yer verilmemiştir. Bu yasal boşluğun en kısa zamanda -bu maddelerde de aynı doğrultuda değişiklik yapılarak- giderilmesi gerekecektir...*

LIV.Kanun’un 179/a maddesinde⁵⁴ yapılan değişiklik;

-Bir taraftan TTK.’nun 376 ve 377 nci maddelerinin getirdiği sisteme uyum sağlanabilmesi, diğer taraftan iflâsın ertelenmesine ilişkin mevcut hükmün uygulamada ortaya çıkardığı bazı sorunlara çözüm getirebilmek amacıyla, İİK.’nun 179/a maddesi *yeniden* düzenlenmiştir.

Düzenlemenin *en önemli yeniliği*, iflâsın ertelenmesi istemi üzerine, kayyımın tensip tutanağı ile atanmasının ve görevlerinin belirlenmesinin zorunlu hâle getirilmiş olmasıdır. Böylece, istemle birlikte şirketlerde ve kooperatiflerde yönetim kurulunun prosedür süresince alacaklıların ve diğer menfaat sahiplerinin zararına hareket etmeleri önlenmiş olacaktır. Bu husus,uygulamada büyük şikayetlere sebep olmuştur. Değişiklikten önce; (maddenin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde) kayyım, erteleme kararı verilirse, bu kararla birlikte atanıyordu... *İkinci yenilik*, iyileştirme projesinin uygulanmasının ve iyileştirmenin sonuç verip vermeyeceğinin mahkemece izlenmesidir. Bu izlemenin pratik önemi; mahkemenin “*iyileştirmenin mümkün olamayacağı*” kanaatine varması hâlinde, erteleme kararını kaldırmasıdır. Bu suretle *hem* projenin sonuç alacak şekilde uygulanması teşvik edilmek *hem de* bir defa ertelenen iflâsın, alınan sonuçlar ne olursa olsun, sürenin bitimine kadar hükmî ifa doğurmasının önlenmesi amaçlanmıştır.

Madde, bunun dışında çeşitli koruma ve şeffaflık hükümlerini içermektedir.

⁵⁴ “Mahkeme, iflâsın ertelenmesi isteminde bulunulması üzerine, envanter düzenlenmesi ve yönetim kurulunun yerine geçmesi ya da yönetim kurulu kararlarını onaylanması için derhal bir kayyım atar; ayrıca şirketin ve kooperatifin malvarlığının korunması için gerekli diğer önlemleri alır.

Kayyımın atanmasına ilişkin karar, kayyımın mahkemece belirlenmiş görevleri ve temsil yetkisi ile bunların sınırları ve iflâsın ertelenmesine ilişkin talep 166 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usul ile mahkeme tarafından ilân ve ticaret siciline tescil ettirilir. Mahkeme bu arada erteleme talebini karara bağlar.

Iflâs ertelenmişse kayyım her üç ayda bir şirketin projeye uygun olarak iyileştirme gösterip göstermediğini mahkemeye rapor eder, mahkeme bu rapor üzerine veya gerek gördüğünde alacağı bilirkişi raporuna göre, erteleme istemini değerlendirir ve iyileştirmenin mümkün olamayacağı kanaatine varırsa erteleme kararını kaldırır.”

LV. Kanun'un 206. maddesine eklenen yeni fıkra⁵⁵ ile;

Gemilerin cebri icra yoluyla satışında *sıra cetvelinin*, “TTK’nun 1389 ilâ 1397 nci maddelerine göre düzenlenmesi” öngörülmüştür. Bu kuralın, uygulamada açıklık sağlamak üzere, İİK.’nda da vurgulanması uygun bulunmuştur. Bu sebeple yeni düzenlenen 144/a maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde ve 153/a maddesinin üçüncü fıkrasının üçüncü bendinde, “TTK.’nun *sıra cetveline ilişkin hükümleri*” açıkça saklı tutulmuştur. Bu ilkeye uygun olarak, İİK.’nun 206ncı maddesine 4949 sayılı Kanun’la eklenen “son fıkradan sonra gelmek üzere” *yeni bir fıkra* eklenmesi uygun bulunmuştur. Bu fıkra da “TTK.’nun sıra cetveline ilişkin hükümleri” saklı tutulmaktadır. Bu ekleme yapıldıkça, 206 ncı maddenin üçüncü fıkrasına 6763 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin (p) bendi uyarınca eklenen *ikinci cümlesine* gerek kalmadığından, anılan cümle hükmü metinden çıkarılmıştır.

LVI. Kanun’un 243.maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik;

Taşınır satışlarında; daha önce bu maddenin ikinci fıkrasında “*İİK.’nun 116. maddesinin, İİK.’nun 242. maddesi ile birlikte uygulanacağı*” belirtilmişken, yapılan değişiklik sonucunda İİK.’nun 116. maddesi, -6352 sayılı kanunun 105. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış olduğundan-243. maddede 116. maddede yapılan atıf hükümsüz hale gelmiştir.

Bundan sonra taşınır satışlarında sadece İİK.’nun 242. maddesi kıyasen tatbik olunacaktır.

LVII. Kanun’un 257. maddesinde⁵⁶ yapılan değişiklik;

-İİK.’nun 257 nci maddesinin “*Gemi alacaklıları, donatanın yalnız mahdut aynı surette mesul olduğu hallerde, ancak mesuliyete mevzu teşkil eden mal ve haklara ihtiyati haciz koydurabilirler. Donatanın aynı zamanda şahsen mesul olduğu haller bundan müstesnadır. Şu kadar ki, donatanın şahsi mesuliyeti bir miktar ile mahdut ise gemi alacaklıları ancak bu miktar için donatanın diğer mallarını haczettirebilirler.*”ş e k l i n d e k i dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

-Aynı şekilde İİK.’nun 257. maddesinin “*Yük alacaklıları hakkında da yukarıki fıkra hükmü kıyas yoluyla tatbik olunur.*” ş e k l i n d e k i beşinci fıkrası da yürürlükten kaldırılmıştır.

Yeni TTK.’nun 1350-1400üncü maddelerinin oluşturduğu “8. KISIM” da, deniz takip hukukunun temel esasları düzenlenmiştir. Bu kısımda; “*gemilerin*

⁵⁵ “*Gemilerin paraya çevrilmesi halinde yapılacak sıra cetveli, bayrağına ve sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler için Türk Ticaret Kanunu’nun 1389 ilâ 1397 nci maddeleri hükümlerine göre düzenlenir.*”

⁵⁶ *Rehinle temin edilmemiş ve vadesi gelmiş bir para borcunun alacaklısı, borçlunun yedinde veya üçüncü şahısta olan taşınır ve taşınmaz mallarını ve alacaklar ile diğer haklarını ihtiyaten haczettirebilir.*

Vadesi gelmemiş borçtan dolayı yalnız aşağıdaki hallerde ihtiyatî haciz istenebilir:

1. Borçlunun muayyen yerleşim yeri yoksa;

2. Borçlu taahhütlerinden kurtulmak maksadıyla mallarını gizlemeğe, kaçırmağa veya kendisi kaçmağa hazırlanır yahut kaçır ya da bu maksatla alacaklının haklarını ihlal eden hileli işlemlerde bulunursa;

Bu suretle ihtiyatî haciz konulursa borç yalnız borçlu hakkında muacceliyet kesbeder.

ihtiyati haczi (TTK m.1352-1376), gemi rehninin paraya çevrilmesi (TTK. m. 1377-1381), gemilerin haczi” (TTK. m. 1382),”gemilerin paraya çevrilmesi”(TTK. m.1383-1388), ”sıra cetveli” (TTK. m. 1389-1397), ”ilamlı icra” (TTK. m.1399),ve ”ilamsız icra” (TTK.m.1400),yani“gemilerin cebri icra işlemlerine ne şekilde konu olacağı” hakkında özel hükümler sevk edilmiştir. Dolayısıyla deniz hukukunun bir alt dalı olan deniz takip hukuku açısından bu kısım hükümleri “özel hüküm” niteliğinde olacak ve öncelikli olarak uygulanacaktır. Bu kısımda hüküm bulunmayan hallerde ise genel icra hukuku hükümleri (İİK) uygulama alanı bulacaktır (TTK m. 1351). (SEVEN,V. a.g konferans s:49)

LVIII. Kanun’un 288. maddesinde yapılan değişiklikle;

Kanun’un 288. maddesinin birinci fıkrasının “*bu şerh, Türk Ticaret Kanunu’nun 879. maddesindeki şerhin hukuki neticesini meydana getirir.*” şeklinde dördüncü cümlesi, madde metninden çıkarılmıştır.

Madde metninden çıkarılan bu cümle, İİK.’nun yeniden düzenlenen 23. maddesinde “...*bu kanun uyarınca gemi siciline verilecek şerhler –yürürlükten kalkmış bulunan TTK’nun 879. maddesinin yeni kanunda yerini almış bulunan- TTK’nun 977 nci maddesi hükmüne tabidir.*” şeklinde düzenlenmiştir.

LVIX. Kanun’un geçici 9. maddesinde;

“İİK.’nun dokuzuncu maddesinin ikinci fıkrası gereği ödeme yapılabilmesi için, ilgilisi tarafından, anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten **itibaren altı ay içinde** banka hesap numarasının bildirilmesi” öngörülmüştür.

LX. Kanun’un geçici 10. maddesinde;

-“*Bu Kanunun ilgili hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılan takip işlemleri hakkında, değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam edileceği*” öngörülmüştür.

Kabul edilen bu hükümle; “*eski takip*” (Kanun’un yürürlük tarihinden önceki; yani 05.07.2012 tarihinden önceki takipler) ve “*yeni takip*” (Kanun’un yürürlük tarihinden sonraki; yani 05.07.2012 tarihinden sonraki takipler) ayrımı yapılmaksızın, eski takiplerde de *başlatılmış olan takip işlemleri* hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam edilecek, buna karşın eski takiplerde Kanun’un yürürlüğe girdiği tarihten (yani 05.07.2012 tarihinden) sonra yapılacak **takip işlemleri** hakkında, değişiklikten sonraki (yeni) hükümler uygulanacaktır.

Bilindiği gibi “*icra takip işlemleri*”, **doktrinde;** «*icra organları tarafından borçluya karşı yapılan ve cebri icranın alacaklı yararına ilerlemesini sağlayacak nitelikte olan işlemler*» şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanımlamadan anlaşıldığı gibi, *icra takip işleminin* öğeleri (unsurları) şunlar olmaktadır:

a) İcra takip işlemi, *icra organları (icra dairesi, icra mahkemesi ve genel mahkemeler)* tarafından yapılmış olmalıdır. Bu nedenle, alacaklı, borçlu ve üçüncü kişiler tarafından yapılan işlemler, «icra takip işlemi» değildir.

b) Bu işlemler, *borçluya* karşı yapılmış olmalıdır.

c) *Alacaklıyı amacına yaklaştıracı nitelikte sonuç doğurmalıdır.*

Yukarıda belirtilen nitelikleri taşıyan şu işlemler, «*icra takip işlemi*» sayılmaktadır: “*Tebliğler (ödeme ve icra emri tebliği, 103 davet kâğıdı tebliği, tahliye emri tebliği), haciz işlemleri, paraya çevirme işlemleri, borçluya süre*

(mehil) verme, depo kararı, itirazın kaldırılması. Buna karşın; “*tahliye*”nin icra takip işlemi sayılıp sayılmayacağı **doktrinde** tartışmalıdır. **Kanımızca**, tahliye-yi, “*icra takip işlemi*” sayan görüş daha isabetlidir.

Fakat, şu işlemler “*icra takip işlemi*” sayılmamaktadır: Alacaklının, takip talebinde bulunması, haciz ve satış isteminde bulunması, itirazın kaldırılmasını istemesi, üçüncü kişilerin istihkak iddiasında bulunmaları, icra dairelerinin alacaklının bu taleplerini alması, paraların paylaşılması, borçlunun mal beyanında bulunması, borçlunun ödeme emrine itirazda bulunması, borçlunun bu beyanlarının icra dairesi görevlilerince tutanağa geçirilmesi, yasanın öngördüğü durumlarda, ilgili kişiye talebi üzerine ya da doğrudan doğruya belge, makbuz, ilmühaber, örnek verilmesi ya da bir belgenin onaylanması (İİK. mad. 8/II, 60/III, 62/IV, 64, 78/III, 104/II, 144/III, 176 a/I, II, 176 b/II), takiple ilgili sonucu olmayan ve yapılması bir takip işleminin geçerlik koşulu niteliğinde dahi bulunmayan ihtarlar, ihbarlar, bildirimler (İİK. mad. 86/I, 94/I, 104/III, 146, 276/II, 36/I, 96/I, 97/XIV, 118/I, 128/I, 130, 133, 269 c/III.)

Alacaklının mahkemeden alıp icra dairesine uygulattığı «*ihtiyatî haciz kararı*» icra takip işlemi sayılır mı? **Yargıtay** bunu icra takip işlemi saymamaktadır. **Doktrinde** ise durum tartışmalıdır.

Kanımızca, mahkemeden alınan ihtiyatî haciz kararının borçlu hakkında uygulanmasında, az önce belirtilen «*icra takip işlemleri*»nin tüm öğeleri (unsurları) bulunduğundan, bunun icra takip işlemi olduğunda kuşkuyla düşmemek gerekir.

Takip dosyasında yapılmış veya yapılacak olan işlemin niteliğine göre yani; bu işlemin *takip işlemi* sayılıp sayılmamasına göre bu işlem hakkında *yeni Kanun’un* mu yoksa *eski* (önceki) Kanun’un mu uygulanması gerekeceğinin saptanması gerekecektir.

- İcra ve İflas Kanunu değişikliğinin n e z a m a n yürürlüğe gireceğini yukarıda açıklanmaya çalışıldığı şekilde düzenlemiş olan **geçici 10. madde** “*isabetli ve kolay uygulanabilir*” bir çözüm getirmemiştir...

Halbuki **538 sayılı Kanunun** (R.G. 06.03.1965) **geçici 1. maddesinde** “*bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, takip hangi safhada ise, bu safhanın tamamlanmasına kadar eski Kanun hükümleri uygulanır*” denilmiş, geçici 2. maddesinde ise “*icra takibinin birinci, ikinci ve üçüncü safhaları*” düzenlenmişti...

3222 sayılı Kanunun (R.G. 15.06.1985) **geçici maddesinin (a) bendinde** “*Kanunun değiştirilen maddelerinin, Kanunun yürürlüğünden sonra yapılacak takipler hakkında uygulanacağı*” belirtilmişti...

6352 sayılı Kanunun tercih ettiği yeni bir kavram olan “*takip işlemi*” sözcüklerinin içeriği, hem doktrinde ve hem de Yargıtay içtihatlarında çok tartışmalı, üzerinde görüş birliğine varılmamış olduğundan, geçici 10. maddenin isabetli bir hüküm olduğu söylenemez... Bu konuda; “*Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak takip ve açılacak davalar hakkında yeni Kanunun uygulanacağı*”nın öngörülmesi çok pratik bir çözüm olurdu...

LXI. Kanun’un geçici 11. maddesinde;

-“*Adalet Bakanlığı’nın, 88 inci maddenin beşinci fıkrası gereğince hukuki ve teknik her türlü altyapıyı anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren*

bir yıl içinde tamamlayacağı, lisanslı yediemin depoları faaliyete geçinceye kadar o yerdeki mevcut depo ve garajlarda muhafaza işlemlerine, mevcut yönetmelik ve ücret tarifeleri çerçevesinde devam olunacağı”,

*-“Mevcut depo ve garajlarda muhafaza edilen ancak hukuken muhafazası-
na gerek kalmayan malların, anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde teslim alınması için icra müdürü tarafından ilgisine resen bildirim yapılacağı, ilgisine tebligat yapılamazsa veya verilen süre içinde mal gerialınmazsa, üç ay içinde, 88 inci maddenin altıncı fıkrası hükmü uyarınca satış işlemi yapılacağı”*

-“Ancak, satış yapılamazsa Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilecek icra müdürünün başkanlığında kaymakamlık, belediye, ilgili yer baro başkanlığı ve ticaret odası tarafından bildirilecek birer kişinin katılımıyla oluşturulacak değer tespit komisyonu tarafından tespit edilecek değer üzerinden, yedieminin alacağına mahsup için malın mülkiyeti yediemine devredilebileceği; komisyon, ekonomik bir değerinin kalmadığına karar verirse mal bir tutanakla imha edileceği”

-“Satılan veya mülkiyeti devredilen malın bedelinden, muhafaza ve diğer giderler mahsup edildikten sonra varsa artan miktarı talep halinde ilgisine ödeneceği”

ö n g ö r ü l m ü ş t ü r...

LXII- Uygulamadaki önemi nedeniyle ayrıca belirtelim ki; “ilamsız takiplere mahsus ödeme emri” hakkındaki İİK.’nin 60. maddesinde –ve “kambyo senetlerine mahsus takip yoluna ilişkin ödeme emri” hakkındaki İİK.’nin 168. maddesinde ve “kambyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takiplere mahsus ödeme emri” hakkındaki İİK.’nin 171. maddesinde de; “Borcun ve masrafların yatırılacağı banka hesabı” na açıklık getirmek amacıyla; “ödem emri”nde, 7 gün (10 gün), (5 gün) içinde borcun ve masrafların yatırılacağı “icra dairesine ait banka hesabı”nın da bildirilmesi zorunluluğuna ilişkin değişikliğe paralel bir değişikliğin, İİK. mad. 32’de de yapılması maalesef unutulmuştur. Aynı unutmaya nedeniyle İİK.’nin 146., 149., 149/b., 155. ve 269. maddelerinde de, İİK.’nin 60.,168., 171. maddelerinde yapılmış değişikliğe paralel bir değişikliğe yer verilmemiştir. Bu yasal boşluğun en kısa zamanda -bu maddelerde de aynı doğrultuda değişiklik yapılarak- giderilmesi gerekecektir...

LXIII- 6352 sayılı Kanunun106. maddesi, bu kanun ile yapılmış olan değişiklikleri “ne zamandan itibaren uygulanacağı”nı –yani hangi takipler hakkında 2004 sayılı İİK.’nin uygulanmasına devam edileceğini, hangi takipler hakkında ise 6352 sayılı kanun ile yapılan değişikliklerin uygulanacağını- belirtmektedir.

Yapılan düzenlemeye göre;

a) 3 üncü, 4 üncü, 9 uncu, 10 uncu, 17 nci, 21 inci, 23 üncü ila 33 üncü maddeleri ile 36 ncı ve 37 nci maddeleri, 18 inci maddesiyle değiştirilen 2004 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin yedinci fıkrası, 38 inci maddesiyle 2004 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu ve geçici 11 inci maddeleri ile 105 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi yayımı tarihinden altı ay sonra,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,yürürlüğe girecektir.